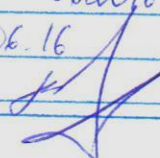


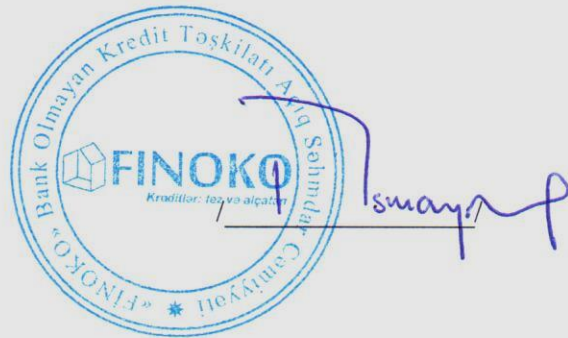
"FINOKO" BOKT ASC
KATİBLİK XİDMƏTİ
Qeydiyyat № 864 - 0620/16
Tarix: 06.06.16
İmza: 

Azərbaycan Respublikasının
Maliyyə Bazarlarına Nəzarət Palatası
Publik hüquqi şəxsə
Ünvan: Bakı şəhəri, Bül bül prospekti 19
"Finoko" BOKT ASC nin direktoru
T.M.İsmayılov tərəfindən

"Finoko" BOKT ASC 2014 ci ildə Azərbaycan Respublikasının Qiymətli Kağızlar üzrə Dövlət Komitəsi tərəfindən AZ2001019465 nömrəsi ilə qeydiyyatata alınmış istiqrazlar tədavülə buraxılmışdır. "Qiymətli kağızlar bazarında emitentlər tərəfindən məlumatların açıqlanması" Qaydalarına müvafiq olaraq 2015 ci il üzrə üzrə hesabatları Sizə təqdim edirik.

Qoşma – 2015 ci il üzrə illik idarəetmə hesabatı və 2015 ci ilin yekun maliyyə hesabatı

İsmayılov Turan Mübariz oğlu
Finoko BOKT ASC-nin Direktoru



Faktiki ünvan: Globus Center, 9-cu mərtəbə, C.Cabbarlı 609

Tel: (+99412) 599-14-00

“Finoko” BOKT ASC nin 2015 ci il üzrə illik idarəetmə hesabatının tərkibi
aşağıdakılardan ibarətdir

1. Emitentin tam və qısaltılmış adı, vergi ödəyicisinin eyniləşdirmə nömrəsi (VÖEN), dövlət qeydiyyatının tarixi və nömrəsi	“FINOKO” Bank Olmayan Kredit Təşkilatı Açıq Səhmdar Cəmiyyəti, FINOKO” BOKT ASC VÖEN:1402771411, 11.03.2014-cü il tarixli 1402771411 №-li qeydiyyat haqqında şəhadətnamə (Azərbaycan Respublikası Vergilər Nazirliyi)
2. Emitentin hüquqi ünvanı və olduğu yer	Hüquqi ünvan: Azərbaycan Respublikası, Bakı şəhəri, H.Cavid pr., ev 5, mən 50 Faktiki ünvan: Azərbaycan Respublikası, Bakı şəhəri, Yasamal rayonu, C.Cabbarlı 609 (Globus Center- 9cu mərtəbə)
3. Emitentin adında dəyişikliklər olduqda, emitentin bütün əvvəlki adları, habelə onların qeydiyyata alındığı tarixlər, emitent digər hüquqi şəxsin bölünməsi və ya tərkibindən ayrılması şəklinə yenidən təşkil yolu ilə yaradıldıqda, yenidən təşkilin forması, həmin hüquqi şəxsin adı, emitent hüquqi şəxslərin birləşməsi və ya çevrilmə şəklinə yenidən təşkil yolu ilə yaradıldıqda, yenidən təşkilin forması, həmin hüquqi şəxslərin adları	Emitent fəaliyyət qörsətdiyi müddətə adında və təşkilatı-hüquqi formasında heç bir dəyişiliq olmamışdır
4. Emitentin hesabat dövrü ərzində yaranmış və ləvğ edilmiş filiallara və nümayəndəliklərinin adı, olduqları yer və qeydiyyatları haqqında məlumat	Emitentin nümayəndəlikləri və filialları yoxdur
5. Emitentin hesabat dövrü ərzində yaranmış və ya ləvğ edilmiş hər bir törəmə cəmiyyətinin adı, təşkilatı-hüquqi forması, hüquqi ünvanı, qeydiyyatı haqqında məlumatlar, nizamnamə kapitalında emitentin payı, hüquqi şəxsin emitentin törəmə cəmiyyəti hesab olunması üçün əsas olan müqavilənin bağlanma tarixi və qüvvədə olma müddəti	Emitentin fəaliyyət göstərdiyi müddət ərzində heç bir törəmə cəmiyyəti nə yaradılmış nə də ləvğ edilmişdir
6. Emitent şirkətlər qrupunun bir hissəsi olduğu təqdirdə qrupun (emitent daxil olmaqla iqtisadiyyatın müxtəlif sahələrində fəaliyyət göstərən bir və	Emitent şirkətlər qrupuna daxil deyil



ya daha artıq törəmə təşkilatı olan qrupdur) adı	
7. Emitentin məşğul olduğu fəaliyyət istiqamətləri	Kreditlər vermək
8. Emitent lisenziya və ya icazəyə malik olduqda, onlar üzrə fəaliyyət növləri və qüvvədə olma müddətləri	Lisenziyanın verdiyi fəaliyyət növü: Kreditin verilməsi. Lisenziyanın qeydiyyat nömrəsi: 28 Lisenziyanın verilmə tarixi: 18 Sentyabr 2014-cü il Lisenziyanın qüvvədə olma müddəti: Müddətsiz Lisenziyanı verən orqanın adı: Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankı
9. Emitentin təklif etdiyi məhsullar və xidmətlər;	Biznes kreditləri, istehlak kreditləri və SKMF nun vəsaiti hesabına verilən kreditlər
10. Emitentin işçilərinin sayı və onun rüblük dinamikası	2016 cı ilin əvvəlinə 4 işçi var. 2016 cı ilin sonuna 10 işçi olacağı proqnoz olunur.
11. Emitentin idarəetmə orqanları haqqında məlumat: direktorlar şurası (müşahidə şurası) (olduqda), icra orqanı, audit komitəsi (olduqda), onların üzvlərinin adı, soyadı, atasının adı	Emitentin Müşahidə Şurasının üzvləri Əliyev Elçin Rəşid oğlu - MŞ-nin Sədri Əliyev Elmar Rəşid oğlu - MŞ-nin üzvü Əliyev Azər Əmiraslan oğlu - MŞ-nin üzvü
12. Emitentin fiziki və hüquqi şəxs olan səhmdarlarının (payçılarının) ayrı-ayılıqda sayı	Fiziki şəxslər: Əliyev Elçin Rəşid oğlu: 50 000 səhm Əliyev Elmar Rəşid oğlu: 50 000 səhm
13. Emitentin nizamnamə kapitalının beş faizi və daha artıq həcmdə səsli səhmlərinə (paylara) malik olan şəxslər (fiziki şəxsin soyadı, adı, atasının adı; hüquqi şəxsin adı, olduğu yer və VÖEN-i), onların hər birinə məxsus olan səhmlərin sayı (səhmlərin hər növü üzrə ayrı-ayrılıqda göstərilir) və emitentin nizamnamə kapitalında payı	Tam adı: Əliyev Elçin Rəşid oğlu ; Emitentin nizamnamə kapitalında payı: 50 000 adi səhm (50%) Emitentdə tutduğu vəzifə: Müşahidə Şurasının Sədri Tam adı: Əliyev Elmar Rəşid oğlu ; Emitentin nizamnamə kapitalında payı: 50 000 adi səhm (50%). Emitentdə tutduğu vəzifə: Müşahidə Şurasının üzvü
14. Nizamnamə kapitalında emitentin payı beş faizdən az olmayan hüquqi şəxslər (hüquqi şəxsin adı, olduğu yer, VÖEN-i, nizamnamə kapitalında emitentin payı)	Yoxdur
15. Emitentin səhmdarlarının (payçılarının) hesabat dövrü ərzində keçirilmiş yığıncaqları barədə məlumat:	1) 19 Mart 2015-ci il tarixində 700 min AZN səhmlərin emissiya edilməsi ilə əlaqədar. 2) 25 iyul 2015-ci il tarixində yeni direktorun təyin edilməsi və qeydiyyat məlumatlarında

1 İsmayilov

	dəyişikliklərin rəsmiləşdirilməsi
16. Yığıncağın keçirilmə tarixi və yeri (ünvan)	H.Cavid PR 5, mən 50
17. Ümumi yığıncaqda qəbul edilmiş qərarlar.	1) "FINOKO" BOKT ASC-nin nəzəmnamə kapitalı əlavə səhmlərin buraxılması yolu ilə 700 min məbləğində artırılısın. "FINOKO" BOKT ASC-nin direktoru 2) 01.08.2015-ci il tarixindən T.M.İcmayılov təyin olunsun. Cəmiyyətin qeydiyyat məlumatlarında müvafiq dəyişikliklər rəsmiləşdirilsin.
18. Emitentin dövrüyyədə olan investisiya qiymətli kağızlarının buraxılışları haqqında məlumat (investisiya qiymətli kağızların hər buraxılışı ayrı-ayrılıqda göstərilir):	Hesabat dövrü ərzində yerləşdirilməmiş istiqrazlar mövcud deyil.
19. Investisiya qiymətli kağızın növü və forması	Faizli, təmin edilməmiş, sənədsiz, adlı
20. Investisiya qiymətli kağızlar buraxılışının dövlət qeydiyyat nömrəsi və qeydiyyat tarixi	AZ2001019465 №-li qeydiyyat haqqında şəhadətnamə
21. Investisiya qiymətli kağızların miqdarı və nominal dəyəri;	İstiqrazların miqdarı: 610 (altı yüz qırx) ədəd Hər bir istiqrazın nominal dəyəri: 1 000 (bir min) ABŞ dolları
22. Investisiya qiymətli kağızlar buraxılışının məcmu nominal dəyəri	610 000 (altı yüz qırx min) ABŞ dolları
23. Hesabat ili ərzində emitent tərəfindən səhmlər üzrə ödənilmiş dividendlər haqqında məlumat (hesabat ilində səhmlərin hər növü üzrə ödənilmiş dividendlərin məbləği göstərilir)	Təsis etdiyi tarixdən səhmlər üzrə dividend ödənilməyib
24. Faizli istiqrazlar buraxılışı haqqında məlumatda - istiqrazlar üzrə gəlirliyin illik faiz dərəcəsi	15 (on beş) %
25. Investisiya qiymətli kağızların yerləşdirildiyi və ya tədavüldə olduğu fond birjasının adı və olduğu yer (olduqda)	"Bakı Fond Birjası" QSC – Bakı şəh., Bül bül prospekti 19
26. Emitent tərəfindən bağlanmış xüsusi əhəmiyyətli əqdlər barədə məlumatlar:	27 və 28 ci bəndlərdə qeyd edilmişdir
27. Əqdin məbləği	06.11.2015 tarixində Qeyri-rezidentdən 950 000 (Doqquz yüz əlli min) ABŞ dollarında illik faiz dərəcəsi 15 % olan, bir il müddətinə kredit alınmışdır
28. Hesabat tarixinə əqdin ödənilməmiş hissəsi	Kreditin ödənilmə müddəti 06.11.2016-ci ildir. Ümumiyyətlə "FINOKO" BOKT ASC-nin vaxtı keçmiş öhdəliyi və ya ödənilməmiş əqdi yoxdur.



29. Emitent tərəfindən aidiyyəti şəxslərlə bağlanmış əqdlər barədə məlumatlar	Hesabat dövrünə bu tip əqdlər mövcud deyil
30. Bağlanmış əqdin mahiyyəti, tarixi və məbləği	-----
31. Aidiyyəti şəxs barədə məlumat və emitentlə aidiyyət əlaqəsi	Əliyev Elçin Rəşid oğlu - MŞ-nin Sədri Əliyev Elmar Rəşid oğlu - MŞ-nin üzvü Əliyev Azər Əmiraslan oğlu - MŞ-nin üzvü İsmayılov Turan Mübariz oğlu - Direktor
32. illik hesabatın təsdiq edildiyi ümumi yığıncağın tarixi;	İllik hesabat Beynəlxalq Audit "PWC" tərəfindən may 2016 tarixində təsdiq edilməsi səbəbindən, səhmdarların ümumi yığıncaqda iyun 2016 tarixində təsdiq olunacaq.
33. hesabatın açıqlanma mənbəyi haqqında məlumat.	Finoko BOKT ASC nin rəsmi internet sahifəsində. www.finoko.com

Finoko BOKT ASC nin direktoru
T.M.İsmayılov



İsmayılov

“FİNOKO” Bank Olmayan Kredit Təşkilatı ASC

31 dekabr 2015-ci il tarixinə

**Beynəlxalq Maliyyə Hesabatı Standartlarına
Uyğun Maliyyə Hesabatları və Müstəqil
Auditorun Hesabatı**

MÜNDƏRİCAT

MÜSTƏQİL AUDİTORUN HESABATI

MALİYYƏ HESABATLARI

Maliyyə Vəziyyəti Haqqında Hesabat.....	1
Mənfəət və ya Zərər və Sair Məcmu Gəlir Haqqında Hesabat.....	2
Kapitalda Dəyişikliklər Haqqında Hesabat	3
Pul Vəsaitlərinin Hərəkəti Haqqında Hesabat	4

Maliyyə Hesabatları üzrə Qeydlər

1	Giriş	5
2	Şirkətin Əməliyyat Mühiti	5
3	Əsas Uçot Siyasətlərinin Qısa Xülasəsi.....	6
4	Uçot Siyasətinin Tətbiqi Zamanı Əhəmiyyətli Ehtimallar və Mülahizələr.....	11
5	Yeni və ya Yenidən İşlənmiş Standartların və Onlara Dair Şərhlərin Tətbiqi	12
6	Yeni Uçot Qaydaları.....	12
7	Pul Vəsaitləri və Onların Ekvivalentləri	14
8	Müştərilərə Verilmiş Kreditlər və Avanslar	14
9	Əmlak, Avadanlıqlar və Qeyri-Maddi Aktivlər	17
10	Müddətli Borc Öhdəlikləri	17
11	Korporativ İstiqrazlar	18
12	Nizamnamə Kapitalı.....	18
13	Faiz Gəlirləri və Xərcləri.....	19
14	Haqq və Komissiya Xərcləri.....	19
15	İnzibati və Sair Əməliyyat Xərcləri	19
16	Mənfəət Vergisi.....	20
17	Maliyyə Risklərinin İdarə Edilməsi	21
18	Kapitalın İdarə Olunması	26
19	Təəhhüdlər və Şərti Öhdəliklər	26
20	Maliyyə Alətlərinin Ədalətli Dəyəri	27
21	Maliyyə Alətlərinin Qiymətləndirmə Kateqoriyaları üzrə Təqdim Edilməsi	28
22	Əlaqəli Tərəflərlə Əməliyyatlar.....	29
23	Hesabat Dövründən Sonra Baş Vermiş Hadisələr.....	29



Müstəqil Auditorun Hesabatı

“FİNOKO” BOKT ASC-nin Təsisçiləri və Rəhbərliyinə:

Biz “FİNOKO” BOKT ASC-nin (“Şirkət”) 31 dekabr 2015-ci il tarixinə maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatından və həmin tarixdə tamamlanan il üzrə mənfəət və ya zərər və sair məcmu gəlir, kapitalda dəyişikliklər və pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında hesabatlarından, eləcə də əsas uçot siyasətlərinin qısa xülasəsindən və digər izahedici məlumatlardan ibarət olan maliyyə hesabatlarının auditini aparmışıq.

Maliyyə Hesabatları üzrə Rəhbərliyin Məsuliyyəti

Rəhbərlik hazırkı maliyyə hesabatlarının Beynəlxalq Maliyyə Hesabatı Standartlarına uyğun olaraq hazırlanması və düzgün təqdim edilməsi, həmçinin firıldaqqılıq və ya səhv nəticəsində yaranmasından asılı olmayaraq, əhəmiyyətli təhriflər olmayan maliyyə hesabatlarının hazırlanması üçün rəhbərliyin zəruri hesab etdiyi daxili nəzarət sisteminə görə məsuliyyət daşıyır.

Auditorun Məsuliyyəti

Bizim məsuliyyətimiz apardığımız audit əsasında həmin maliyyə hesabatları üzrə rəy bildirməkdir. Biz auditini Beynəlxalq Audit Standartlarına uyğun aparmışıq. Həmin standartlar bizdən etik normalara riayət etməyi və auditin planlaşdırılması və aparılmasını maliyyə hesabatlarında əhəmiyyətli səhvlərə yol verilmədiyinə kifayət qədər əmin olacaq tərzdə həyata keçirməyi tələb edir.

Auditə maliyyə hesabatlarındakı məbləğlər və açıqlamalara dair audit sübutunun əldə edilməsi üçün prosedurların həyata keçirilməsi daxildir. Seçilmiş prosedurlar auditorun mülahizəsindən, eləcə də firıldaqqılıq və ya səhv nəticəsində maliyyə hesabatlarının əhəmiyyətli dərəcədə təhrif edilməsi risklərinin qiymətləndirilməsindən asılıdır. Həmin riskləri qiymətləndirərkən auditor müəssisənin daxili nəzarət sisteminin effektivliyinə dair rəy bildirmək üçün deyil, şəraitə görə müvafiq audit prosedurlarının işlənilib hazırlanması məqsədilə müəssisə tərəfindən maliyyə hesabatlarının hazırlanması və düzgün təqdim edilməsi üçün müvafiq daxili nəzarət sistemini nəzərdən keçirir. Bundan əlavə, auditə mövcud uçot siyasətinin uyğunluğunun və rəhbərliyin uçot ehtimallarının əsaslandırılmasının qiymətləndirilməsi, eləcə də maliyyə hesabatlarının ümumi təqdimatının dəyərləndirilməsi daxildir.

Biz hesab edirik ki, əldə etdiyimiz audit sübutu auditor rəyinin bildirilməsi üçün yetərli və müvafiq əsası təmin edir.

Rəy

Bizim fikrimizcə, hazırkı maliyyə hesabatları Şirkətin 31 dekabr 2015-ci il tarixinə maliyyə vəziyyətini və həmin tarixdə tamamlanan il üzrə maliyyə nəticələrini və pul vəsaitlərinin hərəkətini bütün əhəmiyyətli aspektlər baxımından Beynəlxalq Maliyyə Hesabatı Standartlarına uyğun olaraq düzgün əks etdirir.

PricewaterhouseCoopers Audit Azerbaijan LLC

2 may 2016-cı il

Bakı, Azərbaycan Respublikası

"FİNOKO" BOKT ASC
Maliyyə Vəziyyəti Haqqında Hesabat

Azərbaycan manatı ilə	Qeyd	31 dekabr 2015	31 dekabr 2014
AKTİVLƏR			
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	7	286,177	223,711
Digər banklardan alınacaq vəsaitlər	8	7,984,644	313,423
Təxirə salınmış vergi aktivləri	16	19,373	2,013
Əmlak, avadanlıqlar və qeyri-maddi aktivlər	9	16,433	-
Sair aktivlər		391	548
CƏMI AKTİVLƏR		8,307,018	539,695
ÖHDƏLİKLƏR			
Müddətli borc öhdəlikləri	10	6,272,357	235,506
Korporativ istiqrazlar	11	639,620	-
Vergi öhdəlikləri		173,899	2,122
Sair öhdəliklər		1,813	1,633
CƏMI ÖHDƏLİKLƏR		7,087,689	239,261
KAPİTAL			
Nizamnamə kapitalı	12	1,000,000	300,000
Bölüşdürülməmiş mənfəət		219,329	434
CƏMI KAPİTAL		1,219,329	300,434
CƏMI ÖHDƏLİKLƏR VƏ KAPİTAL		8,307,018	539,695

2 may 2016-cı il tarixində Rəhbərliyin adından imzalanmış və buraxılış üçün təsdiqlənmişdir.


Turan Ismayilov
Baş Direktor




Vidadi Məmmədov
Maliyyə Direktoru

"FİNOKO" BOKT ASC
Mənfəət və ya Zərər və Sair Məcmu Gəlir Haqqında Hesabat

<i>Azərbaycan manatı ilə</i>	Qeyd	2015	2014
Faiz gəlirləri	13	700,723	15,189
Faiz xərcləri	13	(331,840)	(294)
Xalis faiz gəlirləri		368,883	14,895
Kreditlərin dəyərsizləşməsi üzrə ehtiyat	8	(355,230)	-
Kreditlərin dəyərsizləşməsi üzrə ehtiyatın yaradılmasından sonra xalis faiz gəlirləri		13,653	14,895
Haqq və komissiya xərcləri	14	(20,883)	(1,073)
İnzibati və sair əməliyyat xərcləri	15	(142,085)	(13,279)
Xarici valyuta ilə əməliyyatlar üzrə zərər çıxılmaqla gəlir		8,514	-
Məzənnə fərqi üzrə zərər çıxılmaqla gəlir		517,080	-
Mənfəət vergisindən əvvəlki mənfəət		376,279	543
Mənfəət vergisi xərci	16	(157,384)	(109)
İl üzrə mənfəət		218,895	434
İl üzrə cəmi məcmu gəlir		218,895	434

"FİNOKO" BOKT ASC
Kapitalda Dəyişikliklər Haqqında Hesabat

<i>Azərbaycan manatı ilə</i>	Nizamnamə kapitalı	Bölüşdürülməmiş mənfəət	Cəmi kapital
1 yanvar 2013-cü il tarixinə qalıq	-	-	-
II üzrə mənfəət	-	434	434
Emissiya edilmiş adi səhmlər	300,000	-	300,000
31 dekabr 2014-cü il tarixinə qalıq	300,000	434	300,434
II üzrə mənfəət	-	218,895	218,895
Emissiya edilmiş adi səhmlər	700,000	-	700,000
31 dekabr 2015-ci il tarixinə qalıq	1,000,000	219,329	1,219,329

"FİNOKO" BOKT ASC
Pul Vəsaitlərinin Hərəkəti Haqqında Hesabat

<i>Azərbaycan manatı ilə</i>	Qeyd	2015	2014
Əməliyyat fəaliyyəti üzrə pul vəsaitlərinin hərəkəti			
Alınmış faizlər		447,107	13,205
Ödənilmiş faizlər		(249,803)	-
Ödənilmiş haqq və komissiyalar		(20,883)	(1,073)
İşçi heyəti üzrə ödənilmiş xərclər		(98,469)	(5,728)
Ödənilmiş icarə xərcləri		(19,680)	(4,920)
Ödənilmiş inzibati və sair əməliyyat xərcləri		(22,706)	(2,630)
Ödənilmiş mənfəət vergisi		(2,122)	-
Əməliyyat aktiv və öhdəliklərində dəyişikliklərdən əvvəl əməliyyat fəaliyyəti üzrə daxil olan/(istifadə edilən) pul vəsaitlərinin hərəkəti			
		33,444	(1,146)
<i>Xalis (artım)/azalma:</i>			
- müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslarda		(4,993,794)	(311,441)
- sair aktivlərdə		157	(548)
<i>Xalis artım/(azalma):</i>			
- sair öhdəliklərdə		180	1,634
Əməliyyat fəaliyyəti üzrə istifadə edilən xalis pul vəsaitləri		(4,960,013)	(311,501)
İnvestisiya fəaliyyəti üzrə pul vəsaitlərinin hərəkəti			
Əmlak və avadanlıqların alınması		(5,863)	-
Qeyri-maddi aktivlərin alınması		(12,645)	-
İnvestisiya fəaliyyəti üzrə istifadə edilən xalis pul vəsaitləri		(18,508)	-
Maliyyələşdirmə fəaliyyəti üzrə pul vəsaitlərinin hərəkəti			
Müddətli borc öhdəliklərindən daxilolmalar		3,851,236	235,212
Korporativ istiqrazların buraxılması		481,105	-
Adi səhmlərin emissiyası		700,000	300,000
Maliyyələşdirmə fəaliyyəti üzrə daxil olan xalis pul vəsaitləri		5,032,341	535,212
Məzənnə dəyişikliklərinin pul vəsaitləri və onların ekvivalentlərinə təsiri		8,646	-
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentlərində xalis artım		62,466	223,711
İlin əvvəlinə pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	7	223,711	-
İlin sonuna pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri		7	286,177
		286,177	223,711

1 Giriş

"FİNOKO" BOKT ASC-nin ("Şirkət") 31 dekabr 2015-ci il tarixində tamamlanan il üçün hazırkı maliyyə hesabatları Beynəlxalq Maliyyə Hesabatı Standartlarına uyğun olaraq hazırlanmışdır.

Şirkət Azərbaycan Respublikasında təsis olunub və bu ölkədə fəaliyyət göstərir. Şirkət Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyinə uyğun olaraq açıq səhmdar cəmiyyəti formasında yaradılmışdır.

Şirkətin təsisçiləri və son nəzarətədiçi tərəfləri hər biri 50% iştirak payına sahib olan cənab Əliyev Elçin Rəşid oğlu və cənab Əliyev Elmar Rəşid oğludur.

Şirkətin əsas fəaliyyəti. Şirkətin əsas fəaliyyəti Azərbaycan Respublikası ərazisində kredit əməliyyatlarının aparılmasından ibarətdir. Şirkət 11 mart 2014-cü il tarixində bank olmayan kredit təşkilatı kimi təsis edilmişdir. Şirkət Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankı ("Mərkəzi Bank") tərəfindən verilmiş məhdud bank lisenziyası əsasında fəaliyyət göstərir.

31 dekabr 2015-ci və 2014-cü il tarixlərinə Şirkətin Azərbaycan Respublikasında filialı yoxdur. 31 dekabr 2015-ci il tarixinə Şirkətin 6 nəfər işçisi (31 dekabr 2014: 3 nəfər) vardır.

Şirkətin hüquqi ünvanı və fəaliyyət göstərdiyi yer. Şirkətin hüquqi ünvanı:

Yasamal rayonu, Hüseyn Cavid prospekti 5, AZ1073

Bakı, Azərbaycan Respublikası

Təqdimat valyutası. Hazırkı maliyyə hesabatlarındakı məbləğlər Azərbaycan manatı ilə ifadə olunmuşdur. Azərbaycan manatı ("AZN") Azərbaycan Respublikasının rəsmi valyutasıdır.

31 dekabr 2015-ci il tarixinə xarici valyuta qalıqlarının çevrilməsində istifadə olunan əsas valyuta məzənnələri: 1 ABŞ dolları = 1.5594 AZN (31 dekabr 2014: 1 ABŞ dolları = 0.7844 AZN).

2 Şirkətin Əməliyyat Mühiti

Azərbaycan Respublikası. Azərbaycanda iqtisadi islahatlarla yanaşı, bazar iqtisadiyyatına uyğun hüquqi, vergi və normativ baza inkişaf etməkdədir. Azərbaycan iqtisadiyyatının gələcək sabitliyi bu islahatlardan, eləcə də hökumətin həyata keçirdiyi iqtisadi, maliyyə və monetar tədbirlərin effektivliyindən əhəmiyyətli dərəcədə asılıdır.

Xam neftin qiymətlərindəki əhəmiyyətli azalmadan sonra 21 fevral 2015-ci il tarixində ABŞ dollarına qarşı Azərbaycan Manatı 34%, 21 dekabr 2015-ci il tarixində isə 47% devalvasiya edilmişdir. İkinci devalvasiyadan sonra Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankı Manatın üzən məzənnə rejiminə keçdiyini elan etmişdir. İlin sonundan 2 may 2016-cı il tarixinədək məzənnə dərəcələri əhəmiyyətli dərəcədə dəyişməmişdir.

Bu hadisələr bank sistemində likvidliyin zəifləməsi və kredit şərtlərinin sərtləşməsi ilə nəticələnmişdir. İqtisadi artım, maliyyə vəsaitlərinin cəlb edilməsi və kapitalın dəyəri ilə bağlı qeyri-müəyyənliklər hələ də mövcuddur və bu, Bankın gələcək maliyyə nəticələrinə, maliyyə vəziyyətinə və biznes perspektivlərinə hazırda müəyyən edilə bilməyən dərəcədə mənfi təsir göstərə bilər.

Şirkətin borcalanları maliyyə və iqtisadi mühitdə baş verən hadisələrdən zərər çəkə bilər və bu da öz növbəsində onların öhdəliklərini yerinə yetirmək qabiliyyətinə təsir göstərə bilər. Borcalanlar üçün qeyri-əlvərşli əməliyyat şərtləri rəhbərliyin pul vəsaitlərinin hərəkəti üzrə proqnozlarına, eləcə də maliyyə və qeyri-maliyyə aktivləri üzrə dəyersizləşmənin müəyyən edilməsinə də təsir göstərə bilər. Rəhbərlik mövcud məlumatlara əsasən dəyersizləşmənin qiymətləndirilməsi zamanı istifadə edilən gələcək pul vəsaitlərinin hərəkəti üzrə təxminlərin yenidən nəzərdən keçirilməsini lazımi şəkildə əks etdirmişdir.

2 Şirkətin Əməliyyat Mühiti (davamı)

Azərbaycan hökuməti mövcud iqtisadi çətinliklərə cavab olaraq islahatların sürətləndirilməsi və bank sistemində dəstəyin göstərilməsi ilə bağlı planlarını açıqlamışdır. Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankının rəsmi saytına əsasən milli valyutada olan dövlət qiymətli kağızları xarici valyutada olan qiymətli kağızlarla müqayisədə daha yüksək gəlirliyə malikdir; Mərkəzi Bankın İdarə Heyətinin qərarı ilə uçot dərəcəsi 5%-dən 7%-dək, faiz dəhlizinin yuxarı həddi isə 10%-dən 17%-dək artırılmışdır. Əmanətlərin artırılması və əmanətçilərin bank sistemində etibarının gücləndirilməsi məqsədilə "Əmanətlərin tam sığortalanması" haqqında 19 yanvar 2016-cı il tarixli, 101VQ sayılı Qanun qəbul edilmişdir. Bu Qanuna müvafiq olaraq, manatla yerləşdirilmiş bütün qorunan əmanətlər məbləğindən və faiz dərəcəsiindən asılı olmayaraq və ABŞ dollarında illik faiz dərəcəsi 3%-dək olan bütün əmanətlər Əmanətlərin Sığortalanması Fondu tərəfindən növbəti üç il müddətində tam sığortalanır.

Şirkətin rəhbərliyi hazırkı iqtisadi mühitdə baş verən dəyişiklikləri müşahidə edir və Şirkətin yaxın gələcəkdə fəaliyyətinin dayanıqlığını və inkişafını dəstəkləmək üçün qabaqçalıq tədbirlər görür.

3 Əsas Uçot Siyasətlərinin Qısa Xülasəsi

Maliyyə hesabatlarının tərtib edilməsinin əsasları. Hazırkı maliyyə hesabatları maliyyə alətlərinin ilkin olaraq ədalətli dəyərle tanınması istisna olmaqla, Beynəlxalq Maliyyə Hesabatı Standartlarına ("BMHS") uyğun olaraq ilkin dəyər metoduna əsasən hazırlanmışdır. Həmin maliyyə hesabatlarının hazırlanmasında istifadə edilən əsas uçot siyasətləri aşağıda göstərilir. Bu uçot siyasətləri başqa cür göstərilmədiyi hallarda bütün dövrlərə müvafiq şəkildə tətbiq edilmişdir.

Maliyyə alətləri - əsas qiymətləndirmə üsulları. Təsnifat formalarından asılı olaraq maliyyə alətləri ədalətli dəyərle və ya amortizasiya edilmiş dəyərle əks etdirilir. Həmin qiymətləndirmə üsulları aşağıda əks etdirilir.

Ədalətli dəyər qiymətləndirmə tarixində bazar iştirakçıları arasında könüllü şəkildə əməliyyat həyata keçirilərkən aktiv satmaq üçün alınacaq və öhdəliyi ötürərkən ödəniləcək dəyərdir. Ədalətli dəyər ən yaxşı olaraq fəal bazarda alınıb satıla bilən qiymət ilə təsdiqlənir. Fəal bazar qiymətlər haqqında davamlı olaraq məlumat əldə etmək üçün aktiv və öhdəliklər üzrə əməliyyatların kifayət qədər tez müddətdə və həcmdə həyata keçirildiyi bazardır.

Fəal bazarda alınıb satılan maliyyə alətlərinin ədalətli dəyəri ayrı-ayrı aktiv və ya öhdəliklərin bazar qiymətinin müəssisənin istifadəsində olan aktiv və ya öhdəliklərə və maliyyə alətlərinin sayına hasili nəticəsində alınan məbləğ kimi ölçülür. Bu hal hətta bazarın normal gündəlik ticarət dövriyyəsi müəssisənin istifadəsində olan aktiv və öhdəliklərin qarşılınması üçün kifayət qədər olmadıqda və bir əməliyyat üzrə mövqələrin satılması üçün sifarişlərin yerləşdirilməsi bazar qiymətinə təsir etdikdə baş verir.

Fəal bazarda alınıb-satılmayan maliyyə törəmə alətləri və ya digər maliyyə aktivləri və öhdəlikləri üzrə portfel mövcud bazar şəraitində qiymətləndirmə tarixinə bazar iştirakçıları arasında könüllü şəkildə əməliyyat həyata keçirilərkən müəyyən riskin qəbul edilməsi üçün xalis uzun mövqenin (yəni, aktivin) satılması və ya müəyyən riskin qəbul edilməsi üçün xalis qısa mövqenin (yəni, öhdəliyin) ötürülməsi məqsədilə əldə edilə biləcək qiymət əsasında maliyyə aktivləri və maliyyə öhdəlikləri qrupunun ədalətli dəyərində qiymətləndirilir. Bu, dövrü olaraq ədalətli dəyerdə qeydə alınan aktivlərə o şərtlə tətbiq edilir ki, Şirkət (a) müəssisənin risklərin idarə edilməsi və ya investisiya strategiyasına uyğun olaraq məruz qaldığı müəyyən bazar riski (və ya risklərinə) və ya müəyyən kontragentin kredit riskinə əsasən maliyyə aktivləri və maliyyə öhdəlikləri qrupunu idarə edir; (b) həmin prinsipə əsasən maliyyə aktivləri və maliyyə öhdəlikləri qrupu haqqında məlumatı müəssisənin baş rəhbərliyinə təqdim edir; və (c) bazar riskləri, o cümlədən müəssisənin maliyyə aktivləri və maliyyə öhdəlikləri ilə əlaqədar məruz qaldığı müəyyən bazar riskinin (və ya risklərinin) müddəti əsasən eyni olur.

Əməliyyatın qiyməti haqqında bazar məlumatı olmayan maliyyə alətlərinin ədalətli dəyərini müəyyən etmək üçün pul axınlarının diskontlaşdırılması modelindən, həmçinin bazar şərtləri ilə həyata keçirilən analoji əməliyyatlar haqqında məlumatlara və ya investisiya olunan müəssisələrin cari dəyərinə əsaslanan modellərdən istifadə edilir.

İlkin dəyər alış tarixinə aktiv almaq üçün ödənilmiş pul vəsaitlərini və ya onların ekvivalentlərinin məbləğini və yaxud verilmiş digər resursların ədalətli dəyərini əks etdirir və əməliyyat xərclərini ehtiva edir. İlkin dəyərle qiymətləndirmə yalnız bazar qiymətləri olmayan və ədalətli dəyəri etibarlı şəkildə ölçülə bilməyən pay alətlərindəki investisiyalara tətbiq edilir.

3 Əsas Uçot Siyasətlərinin Qısa Xülasəsi (davamı)

Əməliyyat xərcləri əlavə xərcləri əks etdirir və birbaşa olaraq maliyyə alətinin alışı, buraxılması və ya satışı ilə əlaqəlidir. Əlavə xərc əməliyyat həyata keçirilmədiyi təqdirdə yaranmayan xərclərdir. Əməliyyat xərclərinə agentlərə (satış üzrə agentlər kimi fəaliyyət göstərən işçilər daxil olmaqla), məsləhətçilərə, brokerlərə və dilerlərə ödənilmiş haqq və komissiyalar, tənzimləyici orqanlar və fond birjalарına ödəmələr, eləcə də mülkiyyət hüququnun köçürülməsi üzrə vergilər və rüsumlar daxildir. Əməliyyat xərclərinə borc öhdəlikləri üzrə mükafat və ya diskontlar, maliyyələşdirmə xərcləri, daxili inzibati və ya saxlama xərcləri daxil edilmir.

Amortizasiya edilmiş dəyər əsas məbləğin ödənilməsi çıxılmaqla, lakin hesablanmış faizləri daxil etməklə, maliyyə aktivləri üçün isə dəyərsizləşmə zərərləri üzrə hər-hansı silinməni çıxmaqla aktivlərin ilkin dəyərini əks etdirir. Hesablanmış faizlərə ilkin uçot zamanı təxirə salınmış əməliyyat xərclərinin və effektiv faiz metodundan istifadə etməklə ödəniş məbləği üzrə hər-hansı mükafat və ya diskontun amortizasiyası daxildir. Hesablanmış faiz gəlirləri və faiz xərcləri, o cümlədən hesablanmış kupon gəlirləri və amortizasiya edilmiş diskont və ya mükafat (verilmə zamanı təxirə salınmış komissiyalar daxil olmaqla, əgər varsa) ayrıca göstərilir və maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatın müvafiq maddələrinin balans dəyərinə daxil edilir.

Effektiv faiz metodu maliyyə alətinin balans dəyəri üzrə sabit faiz dərəcəsinin (effektiv faiz dərəcəsi) təmin edilməsi üçün faiz gəlirləri və ya xərclərinin müvafiq dövr ərzində uçota alınması metodudur. Effektiv faiz dərəcəsi, təxmin edilən gələcək pul ödənişlərini və ya daxilolmaları (kreditlər üzrə gələcək zərərler istisna olmaqla) maliyyə alətinin gözlənilən fəaliyyət müddəti ərzində və ya müvafiq hallarda daha qısa müddət ərzində maliyyə alətinin xalis balans dəyərinə diskontlaşdırılan dəqiq dərəcədir. Effektiv faiz dərəcəsi maliyyə aləti üçün nəzərdə tutulan dəyişən faiz dərəcəsi üzrə kredit spredini əks etdirən mükafatlar və ya diskont və yaxud bazar qiymətlərindən asılı olaraq müəyyən edilməyən digər dəyişən amillər istisna olmaqla, faiz dərəcələrinin növbəti dəyişdirilmə tarixinə qədər dəyişən faizli alətlər üzrə pul vəsaitlərinin hərəkətini diskont etmək üçün istifadə edilir. Bu cür mükafatlar və ya diskontlar maliyyə alətinin gözlənilən tədavül müddəti ərzində amortizasiya edilir. Diskont dəyərini hesablanmasına müqavilə tərəfləri arasında ödənilmiş və ya alınmış effektiv faiz dərəcəsinin tərkib hissəsini təşkil edən bütün komissiyalar daxildir (gəlir və xərclərin uçotu siyasətinə baxın).

Maliyyə alətlərinin ilkin tanınması. Ticarət qiymətli kağızları, derivativlər və mənfəət və zərər vasitəsilə ədalətli dəyerdə göstərilən digər maliyyə alətləri ilkin olaraq ədalətli dəyerdə tanınır. Bütün digər maliyyə alətləri, dövlət və dövlət təşkilatlarından alınmış kreditlər istisna olmaqla, əməliyyat məsrəfləri də daxil olmaqla ədalətli dəyerdə qeydə alınır. İlkin uçot zamanı ədalətli dəyər ən yaxşı olaraq əməliyyat qiyməti ilə sübut edilir. İlkin uçot zamanı yalnız ədalətli dəyər ilə əməliyyat qiyməti arasında fərq olduqda yaranan mənfəət və ya zərər qeydə alınır. Ədalətli dəyər eyni maliyyə aləti ilə aparılan digər cari bazar əməliyyatlarının müşahidəsi və yaxud həmin bazarlardan əldə edilən məlumatlara əsaslanan qiymətləndirmə üsulu ilə sübut edilir.

Qanunvericilik və ya ümumi qəbul edilmiş bazar qaydaları ilə müəyyən edilmiş vaxt çərçivəsində təchiz olunması nəzərdə tutulan maliyyə aktivlərinin bütün digər alış və satışları ("müntəzəm" alış və satışlar), Şirkətin maliyyə aktivini almaq və ya satmaq öhdəliyini qəbul etdiyi əməliyyat tarixində qeydə alınır. Alış üzrə bütün digər əməliyyatlar Şirkətin həmin maliyyə aləti üzrə müqavilə tərəfi olduqda qeydə alınır.

Maliyyə aktivlərinin tanınmasının dayandırılması. Şirkət aşağıdakı hallarda maliyyə aktivlərinin tanınmasını dayandırır: (a) aktivlər geri alındıqda və ya bu aktivlərlə əlaqədar pul vəsaitlərinin hərəkəti üzrə hüquqların müddəti başa çatdıqda və ya (b) Şirkətin maliyyə aktivlərindən daxil olan pul vəsaitlərinin axını üzrə mülkiyyət hüququnu ötürdükdə və ya ötürülmə haqqında müqavilə bağladıqda və bu zaman (i) həmin aktivlərin mülkiyyət hüququ ilə əlaqədar bütün risk və faydaları əsas etibarilə başqa tərəfə ötürdükdə və ya (ii) bu aktivlərin mülkiyyət hüququ ilə əlaqədar bütün risk və faydaları əsas etibarilə ötürmədikdə və ya saxlamadıqda, lakin, həmin aktivlər üzrə nəzarət hüququnu özündə saxlamadıqda. Nəzarət qarşı tərəfin öz mülkiyyətində olan aktivi satış üzrə məhdudiyətlər qoymadan əlaqəli olmayan üçüncü tərəfə satmaq üçün praktiki imkana malik olmadığı hallarda saxlanılır.

Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri. Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri pul vəsaitlərinin əvvəlcədən məlum olan məbləğinə asan çevrilə bilən və dəyərin cüzi dəyişməsi kimi riskə məruz qalan qoyuluşlardır. Pul vəsaitləri və onların ekvivalentlərinə üç aydan az ödəniş müddətinə malik olan banklararası depozitlər daxildir. Verilmə tarixində istifadəsi üç aydan çox müddətə məhdudlaşdırılmış vəsaitlər pul vəsaitləri və onların ekvivalentlərinə aid edilmir. Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri amortizasiya edilmiş dəyərle əks etdirilir.

3 Əsas Uçot Siyasətlərinin Qısa Xülasəsi (davamı)

Müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslar. Müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslar müəyyən edilmiş və ya müəyyən edilə bilən tarixlərdə ödənilmək şərtilə Şirkət tərəfindən müştərilərə avans şəklində nağd pul verildiyi zaman uçota alınır. Bu zaman Şirkət yaranmış sərbəst surətdə alınıb satıla bilməyən qeyri-derivativ debitor borcları üzrə alqı-satqı əməliyyatı aparmaq niyyətində olmur. Müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslar amortizasiya edilmiş dəyərlə əks etdirilir.

Dəyersizləşmiş maliyyə aktivləri ilə bağlı şərtlərə yenidən baxılırsa və yenidən baxılmış şərtlər əvvəlki şərtlərdən əhəmiyyətli dərəcədə fərqlənərsə, yeni aktiv ilkin olaraq ədalətli dəyərə tanınır.

Amortizasiya edilmiş dəyərlə qeydə alınan maliyyə aktivlərinin dəyersizləşməsi. Maliyyə aktivinin ilkin uçotundan sonra baş vermiş bir və ya bir neçə halın ("zərər halları") nəticəsində yaranmış və etibarlı şəkildə təxmin edilə bilən maliyyə aktivləri və ya maliyyə aktivləri qrupu üzrə daxil olacaq pul vəsaitlərinin məbləğine və ya dövrünə təsir göstərən dəyersizləşmə üzrə zərərler il üzrə mənfəət və ya zərəre aid edilir. Ayrıca qiymətləndirilən maliyyə aktivləri (əhəmiyyətindən asılı olmayaraq) ilə əlaqədar dəyersizləşmə üzrə zərərin baş verməsinə dair Şirkətdə obyektiv dəlil olmadıqda, həmin aktiv analoji kredit riskinə malik olan maliyyə aktivləri qrupuna aid edilir və dəyersizləşməyə görə birlikdə qiymətləndirilir. Maliyyə aktivinin dəyersizləşməsi məsələsinə baxarkən Şirkətin nəzərə aldığı əsas amillər həmin aktivin vaxtı keçmiş statusu və hər-hansı girov təminatının realizasiya oluna bilməsidir. Dəyersizləşmə üzrə zərərin baş verməsinə dair obyektiv əlamətlərin mövcud olmasını müəyyən edən əsas meyarlar aşağıda göstərilir:

- hər-hansı ödənişin gecikdirilməsi və bu zaman gecikdirilmiş ödənişin hesablaşma sistemlərindəki gecikmə ilə izah edilə bilməməsi;
- borcalanın əhəmiyyətli maliyyə çətinlikləri ilə üzləşməsi və bunun Şirkətin borcalan haqqında maliyyə məlumatları ilə təsdiqlənməsi;
- borcalanın müflisləşməsi və ya onun maliyyə strukturunun yenidən təşkil edilməsi riskinə məruz qalması;
- borcalana təsir göstərən milli və ya yerli iqtisadi şəraitin dəyişməsi nəticəsində onun ödəniş statusunda mənfəi dəyişikliklərin baş verməsi; və ya
- girovun dəyərini bazar şərtlərinin pisləşməsi nəticəsində əhəmiyyətli dərəcədə aşağı düşməsi.

Dəyersizləşmənin məcmu şəkildə qiymətləndirilməsi məqsədilə maliyyə aktivləri kredit riski üzrə oxşar xüsusiyyətlərə görə qruplaşdırılır. Həmin xüsusiyyətlər qiymətləndirilən aktivlərin müqavilə şərtlərinə əsasən borcalanların ödəmə qabiliyyətini təsdiqləyir ki, bu da belə aktivlərlə bağlı gələcək pul vəsaitlərinin təxmin edilməsi üçün uyğundur.

Dəyersizləşməyə qarşı məcmu şəkildə qiymətləndirilən maliyyə aktivləri qrupundakı pul vəsaitlərinin gələcək hərəkəti, həmin aktivlərlə bağlı müqavilə üzrə pul vəsaitlərinin hərəkətinə, keçmişdə baş vermiş zərər halları nəticəsində yaranacaq vaxtı keçmiş borcların həcminə dair rəhbərlikdə mövcud olan statistikaya və vaxtı keçmiş borcların geri qaytarılması nailiyyətinə əsasən müəyyən edilir. Keçmiş dövrlərə təsir göstərməyən cari şəraitin təsirini əks etdirmək və cari dövrdə mövcud olmayan keçmiş hadisələrin təsirini aradan qaldırmaq məqsədilə, keçmiş illərin statistikasını müşahidə edilə bilən cari məlumatlara əsasən tənzimlənilir.

Amortizasiya edilmiş dəyerdə qeydə alınan dəyersizləşmiş maliyyə aktivləri ilə bağlı şərtlərə yenidən baxılırsa və ya bu şərtlər borcalanın və yaxud borcverənin maliyyə vəziyyətindəki çətinliklərə görə dəyişərsə, dəyersizləşmənin uçotu şərtlərin dəyişməsindən əvvəlki effektiv faiz dərəcəsinə əsaslanır. Şərtlərinə yenidən baxılmış aktivin tanınmasının dayandırılması zamanı risk və faydalar əhəmiyyətli dərəcədə dəyişərsə, yeni aktiv ədalətli dəyərlə tanınır. Bu, adətən ilkin və yeni gözənilən nağd pul axınlarının cari dəyərləri arasındakı fərq əhəmiyyətli olduqda müşahidə olunur.

Aktivin balans dəyərini effektiv faiz dərəcəsi ilə diskont edilmiş gələcək pul vəsaitləri hərəkətinin cari dəyərində (kreditlər üzrə baş verməmiş gələcək zərərler istisna olmaqla) bərabərləşdirmək üçün dəyersizləşmə üzrə zərərler ehtiyat hesablarında qeydə alınır. Girov qoyulmuş maliyyə aktivləri üzrə təxmin edilən gələcək pul vəsaitləri hərəkətinin cari dəyərini hesablanması girovun alınması və satılması ilə bağlı məsrəflər çıxılmaqla, girov nəticəsində yarana bilən (girovun olub-olmaması ehtimal edildikdə) pul vəsaitlərinin hərəkətinə əks etdirir.

Dəyersizləşmə üzrə zərərin məbləği sonrakı dövrdə baş vermiş hadisəyə görə azalarsa və həmin azalma obyektiv olaraq zərərin qeydə alınmasından sonra baş vermiş hadisəyə (məsələn, borcalanın kredit reytinginin artması kimi) aid edilərsə, əvvəl qeydə alınmış dəyersizləşmə zərəri il üzrə mənfəət və ya zərər hesabına yaradılmış ehtiyata düzəliş etməklə bərpə edilir.

3 Əsas Uçot Siyasətlərinin Qısa Xülasəsi (davamı)

Aktivlər qaytarıla bilmədikdə, onlar aktivin və ya onun hissəsinin bərpa olunması üçün bütün zəruri prosedurların tamamlanmasından və zərərin məbləğinin müəyyən edilməsindən sonra müvafiq zərər ehtiyatından silinir. Əvvəllər silinmiş məbləğlərin bərpa edilməsi il üzrə mənfəət və ya zərərdə dəyərsizləşmə üzrə zərərin azaldılması kimi uçota alınır.

Əmlak və avadanlıqlar. Əmlak hər hansı yığılmış amortizasiya və ehtiyac yaranarsa dəyərsizləşmə üzrə zərərlər çıxılmaqla, ilkin dəyerdə uçota alınır.

Kiçik həcmli təmir və texniki xidmət xərcləri çəkildiyi dövrdə xərcə silinir. Əmlak və avadanlıqların əsas hissələrinin əvəz edilməsi xərcləri kapitallaşdırılır və əvəz edilmiş hissələr balansdan silinir.

Rəhbərlik hər bir hesabat dövrünün sonunda əmlak və avadanlıqlar üzrə dəyərsizləşmə əlamətlərinin mövcudluğunu qiymətləndirir. Əgər bu cür əlamətlər mövcud olarsa, rəhbərlik bərpa dəyərini təxmin edir. Aktivin bərpa dəyəri onun satış üzrə məsrəfləri çıxılmaqla ədalətli dəyəri və istifadə dəyərindən daha yüksək olan dəyəridir. Aktivin balans dəyəri onun bərpa dəyərində qədər azaldılır və dəyərsizləşmə üzrə zərər il üzrə mənfəət və ya zərərdə tanınır. Aktivin satışı üzrə məsrəflər çıxılmaqla, onun istifadə dəyəri və ya ədalətli dəyərini müəyyən etmək üçün istifadə edilmiş təxminlərdə dəyişiklik baş verdiyi təqdirdə, əvvəlki illərdə tanınmış dəyərsizləşmə üzrə zərər ləğv edilir.

Əmlak və avadanlıqların silinməsindən yaranan mənfəət və ya zərər gəlirin məbləği ilə balans dəyəri arasındakı fərq kimi müəyyən edilir və il üzrə mənfəət və ya zərərdə (digər əməliyyat gəlirləri və xərcləri kimi) tanınır.

Amortizasiya. Əmlak və avadanlıqlar üzrə amortizasiya düz xətt metoduna, yeni əsas vəsaitlərin aşağıda göstərilən təxmini faydalı istifadə müddəti ərzində aktivlərin ilkin dəyərini və ya yenidən qiymətləndirilmiş dəyərini onların qalıq dəyərində azaltmaqla hesablanır:

Kompüter və rabitə avadanlıqları	4 - 5 il;
Mebel, avadanlıqlar və sair	5 - 10 il;
İcarədəki əmlakın təkmilləşdirilməsi	müvafiq lizinq müqaviləsinin müddəti ərzində

Aktiv faydalı istifadə müddətinin sonunda nəzərdə tutulan vəziyyətə uyğun olduqda, onun satışı ilə bağlı ehtimal olunan xərclər çıxıldıqdan sonra, Şirkət tərəfindən əldə oluna biləcək qiymətləndirilmiş məbləğ aktivin qalıq dəyəridir. Şirkət aktivi onun fiziki istismar müddətinin sonuna qədər istifadə edəcəyini gözlədikdə, aktivin qalıq dəyəri sıfıra bərabər olur. Aktivlərin qalıq dəyəri və faydalı istifadə müddəti hər hesabat dövrünün sonunda nəzərdən keçirilir və lazım olduqda dəyişdirilir.

Qeyri-maddi aktivlər. Şirkətin bütün qeyri-maddi aktivləri müəyyən faydalı istifadə müddətlərinə malik olmaqla əsasən kapitallaşdırılmış proqram təminatından ibarətdir.

Proqram təminatı üzrə əldə edilmiş lisenziyalar həmin proqram təminatının alınması və tətbiq edilməsi üçün çəkilmiş xərclərin əsasında kapitallaşdırılır. Proqram təminatı ilə bağlı bütün digər xərclər (məsələn, texniki dəstək xərcləri) çəkildiyi zaman xərcə silinir. Kapitallaşdırılmış proqram təminatı təxmin edilən faydalı istifadə müddəti (5-10 il) ərzində düz xətt metoduna əsasən amortizasiya olunur.

Əməliyyat lizinqi. Şirkət lizinq obyektinin mülkiyyət hüququ ilə bağlı risk və faydaların lizinq verəndən Şirkətə ötürülməsini nəzərdə tutmayan lizinq müqaviləsi üzrə lizinq alan qismində çıxış etdiyi hallarda, ümumi lizinq ödənişləri lizinq müddəti ərzində düz xətt metoduna əsasən mənfəət və ya zərəre aid edilir.

Aktivlər əməliyyat lizinqinə verildikdə alınacaq lizinq ödənişləri lizinq müddəti ərzində düz xətt metodundan istifadə etməklə icarə gəliri kimi tanınır.

Müddətli borc öhdəlikləri. Müddətli borc öhdəliklərinə rezident və qeyri-rezident banklardan, eləcə də digər maliyyə institutlarından müəyyən edilmiş ödəmə müddətləri və sabit və ya dəyişkən faiz dərəcəsi ilə cəlb edilmiş kreditlər daxildir. Müddətli borc öhdəlikləri ilkin tanınmadan sonra amortizasiya olunmuş dəyerdə qeydə alınır.

Buraxılmış borc qiymətli kağızları. Buraxılmış borc qiymətli kağızlarına Şirkət tərəfindən emissiya edilmiş korporativ istiqrazlar daxildir. Buraxılmış borc qiymətli kağızları amortizasiya olunmuş dəyerdə qeydə alınır.

3 Əsas Uçot Siyasətlərinin Qısa Xülasəsi (davamı)

Mənfəət vergisi. Hazırkı maliyyə hesabatlarında əks etdirilən mənfəət vergisi Azərbaycan Respublikasının qüvvədə olan və ya hesabat dövrünün sonuna qüvvəyə minmiş qanunvericiliyinə uyğun olaraq hesablanmışdır. Mənfəət vergisi xərci cari və təxirə salınmış mənfəət vergisindən ibarətdir və bu və ya digər dövrdə vergi təsiri bilavasitə sair məcmu gəlirlərdə qeydə alınan əməliyyatlar istisna olmaqla, məcmu gəlirlərdə qeydə alınır.

Cari mənfəət vergisi cari və əvvəlki dövrlər üzrə vergiyə cəlb edilən mənfəət ilə əlaqədar vergi orqanlarına ödəniləcək və ya onlardan geri alınacaq məbləği təşkil edir. Vergiyə cəlb edilən mənfəət maliyyə hesabatlarının müvafiq vergi bəyannamələrinin təqdim olunmasından əvvəl təsdiqləndiyi halda təxmini göstəricilərə əsasən hesablanır. Mənfəət vergisindən başqa digər vergilər inzibati və əməliyyat xərcləri kimi qeydə alınır.

Təxirə salınmış mənfəət vergisi öhdəlik metodundan istifadə etməklə, aktiv və öhdəliklərin vergi bazası və maliyyə hesabatlarının hazırlanması məqsədləri üçün onların balans dəyəri arasında yaranan keçmiş illərin vergi zərəri və bütün müvəqqəti fərqlər üçün hesablanır. İlk uçot zamanı istisna hal olaraq, əgər əməliyyat maliyyə mənfəəti və vergiyə cəlb edilən mənfəətə təsir göstərmirsə, aktiv və öhdəliyin ilkin qeydə alınması nəticəsində yaranan müvəqqəti fərqlər üzrə təxirə salınmış vergi hesablanır (biznes birləşməsi halları istisna olmaqla). Təxirə salınmış vergi qalıqları, qüvvədə olan və ya hesabat dövrünün sonunda qüvvəyə minmiş vergi dərəcələrinə əsasən müvəqqəti fərqlərin qaytarılacağı və ya keçmiş illərdən yığılmış vergi zərərlərinin istifadə ediləcəyi dövrdə tətbiq edilməli vergi dərəcələrindən istifadə etməklə hesablanır. Gəlirdən çıxılan müvəqqəti fərqlər üzrə təxirə salınmış vergi aktivləri və keçmiş illərin vergi zərərləri vergi tutulan gələcək gəlirlərin yaranması və bu gəlirlər üzrə çıxılmaların istifadə edilməsi ehtimalını nəzərə alaraq tanınır.

Qeyri-müəyyən vergi mövqeləri. Şirkətin qeyri-müəyyən vergi mövqeləri rəhbərlik tərəfindən hər bir hesabat dövrünün sonunda yenidən qiymətləndirilir. Rəhbərlik Şirkətin vergi mövqeyinə vergi orqanları tərəfindən etiraz edildiyi halda, əlavə vergi öhdəliklərinin yaranmasını ehtimal etdikdə, vergi öhdəlikləri nəzərə alınmır. Bu cür qiymətləndirmə qüvvədə olan və ya hesabat dövrünün sonunda qüvvəyə minmiş vergi qanunvericiliyinin təfsirinə və bu məsələlərə dair hər hansı məhkəmə və ya digər qurumların məlum qərarlarına əsasən aparılır. Mənfəət vergisi istisna olmaqla, cərimələr, penyalar və vergilər üzrə öhdəliklər hesabat dövrünün sonunda öhdəliklərin yerinə yetirilməsi üçün zəruri olan xərclərə dair rəhbərliyin ən yaxşı təxminləri əsasında uçota alınır.

Gəlir və xərclərin uçotu. Bütün borc alətləri üzrə faiz gəlirləri və xərcləri effektiv faiz metoduna əsasən hesablama metodu ilə mənfəət və ya zərərdə qeydə alınır. Bu metoda əsasən, faiz gəlirləri və xərclərinə müqavilə tərəfləri arasında ödənilmiş və ya alınmış və effektiv faiz dərəcəsinin tərkib hissəsi olan bütün komissiya və haqlar, sövdələşmə xərcləri, eləcə də bütün digər mükafat və ya güzəştlər daxildir.

Effektiv faiz dərəcəsinə aid olan komissiya haqlarına maliyyə aktivinin yaradılması və ya alınması, yaxud maliyyə öhdəliyinin (məsələn, ödəmə qabiliyyətinin qiymətləndirilməsi, zəmanətlərin və ya girovun dəyərləndirilməsi və qeydə alınması, maliyyə alətinin təqdim edilməsi şərtlərinin razılaşdırılması və sövdələşmə sənədlərinin hazırlanması haqları) buraxılması ilə əlaqədar alınmış və ya ödənilmiş komissiya haqları daxildir. Bazar faiz dərəcələri ilə kreditlərin verilməsi üzrə öhdəlik üçün Şirkət tərəfindən alınmış komissiya haqları, Şirkətin xüsusi kredit müqaviləsini imzalayacağı ehtimal edildikdə və kreditin verilməsindən sonra qısa müddət ərzində onun realizasiyasını planlaşdırmadıqda effektiv faiz dərəcəsinin tərkib hissəsi hesab edilir. Şirkət kreditlərin verilməsi üzrə öhdəlikləri mənfəət və ya zərər vasitəsilə ədalətli dəyərlə qeydə alınan maliyyə öhdəlikləri kimi təsnifləşdirmir.

Kreditlərin və sair borc alətlərinin vaxtında qaytarılması ilə bağlı şübhə yarandıqda, onlar dəyərsizləşmə məbləğinin müəyyən edilməsi məqsədilə gələcək pul vəsaitləri hərəkətinin diskontlaşdırılması üçün istifadə edilən effektiv faiz dərəcəsi əsasında hesablanmış faiz gəlirlərini əks etdirməklə bərpə dəyərində qədar azaldılır.

Bütün digər komissiya gəlirləri və sair gəlirlər adətən tamamlanma dərəcəsindən asılı olaraq hesablama metodu ilə qeydə alınır. Tamamlanma dərəcəsi faktiki göstərilmiş xidmətlərin ümumi göstərilməli olan xidmətlərə nisbəti kimi müəyyən edilir.

Xarici valyutanın çevrilməsi. Şirkətin funksional və təqdimat valyutası Azərbaycan Respublikasının milli valyutası olan Azərbaycan Manatıdır ("AZN").

3 Əsas Uçot Siyasətlərinin Qısa Xülasəsi (davamı)

Monetar aktiv və öhdəliklər Mərkəzi Bankın müvafiq hesabat tarixinə qüvvədə olan rəsmi valyuta məzənnəsinə əsasən Şirkətin funksional valyutasına çevrilir. Bu cür əməliyyatlar üzrə hesablaşmaların həyata keçirilməsi və monetar aktiv və öhdəliklərin Mərkəzi Bankın ilin sonuna müəyyən etdiyi rəsmi məzənnə ilə Şirkətin funksional valyutasına çevrilməsi nəticəsində yaranan gəlir və zərər il üzrə mənfəət və ya zərərdə (məzənnə fərqi üzrə zərər çıxılmaqla gəlir kimi) tanınır. İlin sonuna qüvvədə olan məzənnə ilə çevrilmə ilkin dəyərle qiymətləndirilən qeyri-monetar maddələrə tətbiq edilmir. Xarici valyutada olan və ədalətli dəyərle qiymətləndirilən qeyri-monetar maddələr, o cümlədən pay alətləri ədalətli dəyərin müəyyən edildiyi tarixə qüvvədə olan məzənnələrdən istifadə etməklə funksional valyutaya çevrilir. Məzənnə dəyişikliklərinin pay qiymətli kağızlarının ədalətli dəyərində təsiri ədalətli dəyərin dəyişməsindən yaranan gəlir və ya zərərin bir hissəsi kimi əks etdirilir.

31 dekabr 2015-ci il tarixinə xarici valyuta qalıqlarının çevrilməsində istifadə olunan əsas valyuta məzənnələri aşağıdakı kimi olmuşdur: 1 ABŞ dolları = 1.5594 AZN (31 dekabr 2014: 1 ABŞ dolları = 0.7844 AZN).

Əvəzləşdirmə. Maliyyə aktiv və öhdəliklərinin əvəzləşdirilməsi və xalis məbləğin maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda daxil edilməsi tanınmış məbləğlərin əvəzləşdirilməsi üçün qanunvericiliklə müəyyən edilmiş hüququn, eləcə də əvəzləşdirməni aparmaq və ya aktivini realizasiya edərkən müvafiq öhdəliyi də satmaq niyyətinin mövcud olduğu hallarda həyata keçirilə bilər. Belə əvəzləşdirmə hüququ (a) gələcək hadisələrdən asılı olmamalı və (b) aşağıdakı bütün hallarda hüquqi qüvvəyə malik olmalıdır (i) adi fəaliyyət gedişində (ii) defolt halı olduqda və (iii) ödəniş qabiliyyəti olmadıqda və ya müflisləşmə baş verdikdə.

İşçi heyəti üzrə xərclər və müvafiq ayırmalar. Əmək haqları, Azərbaycan Respublikası Dövlət Sosial Müdafiə Fonduna ödənişlər, məzuniyyət və xəstəlik vərəqələri üzrə illik ödənişlər, mükafatlar və pul şəklində olmayan imtiyazlar Şirkətin işçiləri tərəfindən müvafiq xidmətlər göstərildikdə hesablanır. Şirkətin yerli qanunvericiliyə uyğun olaraq müəyyən edilmiş haqlar üzrə ödənişlərdən başqa pensiya və analoji ödənişləri həyata keçirmək üçün hər hansı hüquqi və ya işgüzar praktikadan yaranan öhdəliyi yoxdur.

4 Uçot Siyasətinin Tətbiqi Zamanı Əhəmiyyətli Ehtimallar və Mülahizələr

Şirkət növbəti maliyyə ili ərzində hesabatlarda əks etdirilən məbləğlərə, həmçinin aktiv və öhdəliklərin balans dəyərində təsir göstərən təxminlər və fərziyyələr irəli sürür. Həmin təxminlər və fərziyyələr müntəzəm olaraq rəhbərliyin təcrübəsinə və digər amillərə, həmçinin rəhbərliyin fikrincə mövcud şəraitə uyğun olaraq əsaslandırılmış gələcək hadisələr üzrə təxminlərə əsasən təhlil edilir. Uçot siyasətinin tətbiqi zamanı rəhbərlik həmçinin peşəkar mülahizələr və təxminlər irəli sürür. Maliyyə hesabatlarında əks etdirilən məbləğlərə daha çox təsir göstərən peşəkar mülahizələr və növbəti maliyyə ili ərzində aktiv və öhdəliklərin balans dəyərində əhəmiyyətli düzəlişlərin edilməsinə səbəb olan təxminlərə aşağıdakılar daxildir:

Kreditlər və avansların dəyersizləşməsi üzrə zərər. Şirkət müntəzəm olaraq kredit portfeli üzrə dəyersizləşmənin mövcudluğunu müəyyən etmək üçün onu təhlil edir. Dəyersizləşmə üzrə zərərin mənfəət və zərər hesabatında əks etdirilməsini müəyyən edərkən, Şirkət kredit portfelində fərdi kreditin dəyərində azalmanın müşahidə edilməsindən əvvəl kredit portfeli üzrə pul vəsaitlərinin təxmin edilən hərəkətində ölçülə bilən azalmanı əks etdirən nəzərə çarpan əlamətlərin mövcudluğunu müəyyən etmək üçün peşəkar mülahizələr irəli sürür. Bu göstəricilərə Şirkətin borcalanların ödəniş statusunda və ya Şirkətin aktivləri üzrə öhdəliklərin yerinə yetirilməməsi ilə əlaqədar ölkə səviyyəsində və ya yerli iqtisadi şərtlərdə mənfəət dəyişikliyinin proqnozlaşdırılması üçün istifadə edilən kredit portfelindəki aktivlər ilə analoji kredit riskinə və dəyersizləşmə üzrə obyektiv əlamətlərə malik aktivlər ilə əlaqədar əvvəlki ilin zərərləri haqqında məlumata əsaslanan təxminlər tətbiq edir. Gələcək pul vəsaitləri hərəkətinin məbləğini və müddətini təxmin edərkən istifadə edilən metodologiya və mülahizələr, təxmini və həqiqi zərərlər arasındakı hər hansı fərqi azaltmaq məqsədilə müntəzəm olaraq nəzərdən keçirilir.

Təxirə salınmış vergi aktivinin uçotu. Tanınmış təxirə salınmış xalis vergi aktivini vergiyə cəlb olunan gəlirdən gələcək çıxılmalar vasitəsilə əldə olunan mənfəət vergisi məbləğlərindən ibarətdir və maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatda qeydə alınır. Təxirə salınmış mənfəət vergisi aktivini müvafiq vergi faydasının realizasiya oluna biləcəyi zaman qeydə alınır. Vergiyə cəlb olunan gələcək mənfəətin və gələcəkdə yaranması ehtimal edilən vergi faydası məbləğinin müəyyən edilməsi rəhbərlik tərəfindən hazırlanmış ortamüddətli biznes planına və onun ekstrapolyasiya nəticələrinə əsaslanır. Biznes-plan rəhbərliyin şəraitə adekvat olan təxminlərinə əsaslanır.

5 Yeni və ya Yenidən İşlənmiş Standartların və Onlara Dair Şərhlərin Tətbiqi

Aşağıdakı yenidən işlənmiş standartlar 1 yanvar 2015-ci il tarixindən Şirkət üçün qüvvəyə minmişdir, lakin onlar Şirkətə əhəmiyyətli dərəcədə təsir göstərməmişdir:

- BMS 19-a Dəyişikliklər – "Müəyyən edilmiş ödənişlər üzrə pensiya planı: İşçilər tərəfindən ödənişlər" (2013-cü ilin noyabr ayında dərc edilmişdir və 1 iyul 2014-cü il tarixində başlayan illik dövrlər üçün qüvvəyə minir).
- 2012-ci ildə dərc edilmiş BMHS-lərin illik təkmilləşdirilməsi (2013-cü ilin dekabr ayında dərc edilmişdir və 1 iyul 2014-cü il tarixində və ya bu tarixdən sonra başlayan illik dövrlər üçün qüvvəyə minir).
- 2013-cü ildə dərc edilmiş BMHS-lərin illik təkmilləşdirilməsi (2013-cü ilin dekabr ayında dərc edilmişdir və 1 iyul 2014-cü il tarixində və ya bu tarixdən sonra başlayan illik dövrlər üçün qüvvəyə minir).

6 Yeni Uçot Qaydaları

Şirkətin 1 yanvar 2016-cı il tarixində və ya bu tarixdən sonra başlayan illik dövrlər üçün məcburi xarakter daşıyan və ya Şirkət tərəfindən vaxtından əvvəl tətbiq edilməyən bezi yeni standartlar və onlara dair şərhlər dərc olunmuşdur.

BMHS 9 "Maliyyə Alətləri: Təsnifləşdirmə və Qiymətləndirmə" (2014-cü ilin iyul ayında dəyişiklik edilmişdir və 1 yanvar 2018-ci il və ya bu tarixdən sonra başlayan illik dövrlər üçün qüvvəyə minir). Yeni standartın əsas fərqləri aşağıda göstərilir:

- Maliyyə aktivləri üç qiymətləndirmə kateqoriyasına təsnifləşdirilməlidir: ilkin tanınmadan sonra amortizasiya edilmiş dəyerdə qiymətləndirilən aktivlər, ilkin tanınmadan sonra sair məcmu gəlirlərin tərkibində ədalətli dəyerdə qiymətləndirilən aktivlər və mənfəət və ya zərərin tərkibində ədalətli dəyerdə qiymətləndirilən aktivlər.
- Təsnifləşdirmə maliyyə aktivlərinin idarə edilməsi üzrə müəssisənin biznes modelindən və müqavilədə nəzərdə tutulan nağd pul axınlarının yalnız əsas məbləğ və faiz ödənişlərindən ibarət olub-olmamasından asılıdır. Əgər borc aləti müvafiq vəsaitin əldə edilməsi üçün saxlanılırsa və yalnız əsas məbləğin və faizlərin ödənilməsi tələbinə də uyğun gəlirsə, amortizasiya edilmiş dəyerdə qeydə alına bilər. Yalnız əsas məbləğin və faizlərin ödənilməsi tələbinə uyğun gələn borc alətləri həm nağd pul axınlarının əldə edilməsi, həm də satış üçün nəzərdə tutulan aktivlərdən ibarət portfelin tərkibindədirsə, o zaman həmin alətlər sair məcmu gəlirlərin tərkibində ədalətli dəyərle qiymətləndirilən aktivlər kimi təsnifləşdirilə bilər. Tərkibində nağd pul axınları olmayan və yalnız əsas məbləğin və faizlərin ödənilməsi tələbinə uyğun gələn maliyyə aktivləri mənfəət və ya zərərin tərkibində ədalətli dəyerdə qiymətlən dirilməlidir (məsələn, törəmə maliyyə alətləri). Qeyri-törəmə alətlərin tərkibində olan törəmə maliyyə alətləri müvafiq maliyyə aktivlərində ayrıca göstərilir və yalnız əsas məbləğin və faizlərin ödənilməsi tələbinin şərtlərinə uyğunluq qiymətləndirilərkən nəzərə alınır.
- Pay alətlərinə investisiyalar hər zaman ədalətli dəyerdə qiymətləndirilir. Lakin pay aləti satış üçün nəzərdə tutulmadıqda, rəhbərlik ədalətli dəyerdəki dəyişiklikləri sair məcmu gəlirlərin tərkibində göstərilməsi ilə bağlı dəyişilməz qərar qəbul edə bilər. Əgər pay aləti satış üçün nəzərdə tutulursa, ədalətli dəyerdəki dəyişikliklər mənfəət və ya zərərdə göstərilməlidir.
- Maliyyə öhdəliklərinin təsnifləşdirilməsi və qiymətləndirilməsi ilə bağlı BMS 39-un əksər tələbləri dəyişdirilmədən BMHS 9-a köçürülmüşdür. Əsas fərq ondan ibarətdir ki, müəssisə mənfəət və ya zərərdə ədalətli dəyərle qeydə alınan maliyyə öhdəliklərinin kredit risklərindəki dəyişiklikləri effektivliyi sair məcmu gəlirlərin tərkibində açıqlamalıdır.
- BMHS 9 dəyərsizləşmə üzrə zərərlərin tanınması üçün yeni model təqdim edir: gözlənilən kredit zərərləri (GKZ) modeli. Bu model maliyyə aktivlərinin ilkin tanınmasından etibarən kredit keyfiyyətindəki dəyişikliklərə əsaslanan "üç mərhələli" yanaşmanı nəzərdə tutur. Yeni qaydaya əsasən dəyərsizləşməmiş maliyyə aktivlərinin ilkin tanınması zamanı müəssisə 12 aylıq GKZ-yə (ticarət debitor borcları üçün isə qüvvədə olduğu bütün dövr ərzində GKZ-yə) bərabər olan zərərləri birbaşa tanımalıdır. Kredit riski əhəmiyyətli dərəcədə artarsa, dəyərsizləşmə 12 aylıq GKZ deyil, kreditin qüvvədə olduğu bütöv müddətə uyğun GKZ əsasında qiymətlən dirilir. Bu modelə lizinq və debitor borcları üzrə dəyərsizləşmənin qiymətləndirilməsi üçün sadələşdirilmiş təlimatlar da daxildir.

6 Yeni Uçot Qaydaları (davamı)

- Hecinq uçotunu risklərin idarə edilməsi ilə daha sıx əlaqələndirmək üçün uçot ilə bağlı tələblərə dəyişikliklər edilmişdir. Hazırda standart makrohecinq hallarının uçotunu nəzərdə tutmadığına görə, o, şirkətlərə BMHS 9-da təsvir edilən hecinqin uçotu tələblərini tətbiq etmək və BMS 39-un bütün heclərə tətbiqini davam etdirmək kimi uçot siyasəti arasında seçim imkanı verir.

Hazırda Şirkət yeni standartın onun maliyyə hesabatlarına təsirini qiymətləndirir.

BMHS 15 "Müştərilər ilə müqavilələrdən yaranan gəlir" (28 may 2014-cü il tarixində dərc edilmişdir və 1 yanvar 2018-ci il və ya bu tarixdən sonra başlayan illik dövrlər üçün qüvvəyə minir). Yeni standartın təqdim etdiyi əsas prinsipə görə gəlir mal və xidmətlər müştəriyə ötürüldüyü zaman əməliyyat qiyməti ilə tanınmalıdır. Birlikdə satılan mal və xidmətlərdən yaranan gəlir hər bir mal və ya xidmət üzrə ayrıca tanınmalı, təklif edilən endirim və güzəştlər müvafiq olaraq həmin mal və xidmətlər üzrə bölüşdürülməlidir. Ödəniş hər hansı səbəbə görə dəyişərsə və bu zaman məbləğin dəyişmə riski əhəmiyyətli olmazsa, məbləğin minimal hissəsi tanınmalıdır. Müştərilər ilə müqavilələrin təmin edilməsi ilə bağlı xərclər kapitallaşdırılmalı və müqavilədən faydaların əldə edildiyi müddət ərzində amortizasiya edilməlidir. Hazırda Şirkət yeni standartın onun maliyyə hesabatlarına təsirini qiymətləndirir.

Qəbul edildikdən sonra aşağıdakı digər yeni uçot qaydalarının Şirkətin maliyyə hesabatlarına əhəmiyyətli təsiri gözlənilmir:

- BMHS 14, Tənzimlənən tariflər üzrə həyata keçirilən fəaliyyət ilə bağlı təxirə salınmış ödənişlər (2014-cü ilin yanvar ayında dərc edilmişdir və 1 yanvar 2016-cı il və ya bu tarixdən sonra başlayan illik dövrlər üçün qüvvəyə minir).
- Birgə fəaliyyətdə iştirak paylarının əldə edilməsi üzrə əməliyyatların uçotu – BMHS 11-ə Dəyişikliklər (6 may 2014-cü il tarixində dərc edilmişdir və 1 yanvar 2016-cı il və ya bu tarixdən sonra başlayan illik dövrlər üçün qüvvəyə minir).
- Amortizasiyanın hesablanması üsulları ilə bağlı açıqlama - BMS 16 və BMS 38-ə dəyişikliklər (12 may 2014-cü il tarixində dərc edilmişdir və 1 yanvar 2016-cı il və ya bu tarixdən sonra başlayan illik dövrlər üçün qüvvəyə minir).
- Kənd təsərrüfatı: Məhsul verən bitkilər – BMS 16 və BMS 41-ə dəyişikliklər (30 iyun 2014-cü il tarixində dərc edilmişdir və 1 yanvar 2016-cı il tarixində başlayan illik dövrlər üçün qüvvəyə minir).
- Ayrıca maliyyə hesabatlarında iştirak payı metodu – BMS 27-yə dəyişikliklər (12 avqust 2014-cü il tarixində dərc edilmişdir və 1 yanvar 2016-cı il tarixində başlayan illik dövrlər üçün qüvvəyə minir).
- İnvestor tərəfindən aktivlərin asılı və ya birgə müəssisələrə satılması və ya ötürülməsi – BMHS 10 və BMS 28-ə dəyişikliklər (11 sentyabr 2014-cü il tarixində dərc edilmişdir və 1 yanvar 2016-cı il və ya bu tarixdən sonra başlayan illik dövrlər üçün qüvvəyə minir).
- 2014-cü ildə dərc edilmiş BMHS-lərin illik təkmilləşdirilməsi (25 sentyabr 2014-cü il tarixində dərc edilmişdir və 1 yanvar 2016-cı il və ya bu tarixdən sonra başlayan illik dövrlər üçün qüvvəyə minir).
- Məlumatların açıqlanması – BMS 1-ə dəyişikliklər (2014-cü ilin dekabr ayında dərc edilmişdir və 1 yanvar 2016-cı il və ya bu tarixdən sonra başlayan illik dövrlər üçün qüvvəyə minir).
- İnvestisiya şirkətləri üçün konsolidasiya tələbi ilə bağlı istisnanın tətbiqi - BMHS 10, BMHS 12 və BMS 28-ə dəyişikliklər (2014-cü ilin dekabr ayında dərc edilmişdir və 1 yanvar 2016-cı il və ya bu tarixdən sonra başlayan illik dövrlər üçün qüvvəyə minir).

Yuxarıda başqa cür nəzərdə tutulmadığı təqdirdə, yeni standartlar və şərhlərin Şirkətin maliyyə hesabatlarına əhəmiyyətli dərəcədə təsiri gözlənilmir.

"FİNOKO" BOKT ASC**31 dekabr 2015-ci il tarixinə maliyyə hesabatları üzrə qeydlər****7 Pul Vəsaitləri və Onların Ekvivalentləri**

<i>Azərbaycan manatı ilə</i>	31 dekabr 2015	31 dekabr 2014
Kassa	92	-
Bank hesablarındakı qalıqlar	286,085	223,711
Cəmi pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	286,177	223,711

31 dekabr 2015-ci və 2014-cü il tarixlərinə kassa çıxılmaqla, Şirkətin bütün pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri rezident banklarda yerləşdirilmişdir.

31 dekabr 2015-ci və 2014-cü il tarixlərinə pul vəsaitləri və onların ekvivalentlərinin kredit keyfiyyətinə görə təhlili aşağıdakı cədvəldə göstərilir:

<i>Azərbaycan manatı ilə</i>	31 dekabr 2015	31 dekabr 2014
<i>Vaxtı keçməmiş və dəyərsizləşməmiş</i> - Reytingsiz banklarda	286,085	223,711
Cəmi pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri, kassa çıxılmaqla	286,085	223,711

Standard & Poor's beynəlxalq reyting agentliyi Azərbaycan Respublikasına BBB- (2014: BBB-) reytingi təyin etmişdir.

Pul vəsaitləri və onların ekvivalentlərinin coğrafi, valyuta, eləcə də ödəmə müddətləri və faiz dərəcələri üzrə təhlili 17-ci Qeyddə göstərilir.

8 Müştərilərə Verilmiş Kreditlər və Avanslar

<i>Azərbaycan manatı ilə</i>	31 dekabr 2015	31 dekabr 2014
Fiziki şəxslərə verilmiş istehlak kreditləri	8,339,874	313,423
Kreditlərin dəyərsizləşməsi üzrə ehtiyat çıxılmaqla	(355,230)	-
Cəmi müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslar	7,984,644	313,423

2015-ci il ərzində kreditlərin dəyərsizləşməsi üzrə ehtiyatın hərəkəti aşağıdakı kimidir:

<i>Azərbaycan manatı ilə</i>	İstehlak kreditləri	Cəmi
1 yanvar 2015-ci il tarixinə dəyərsizləşmə üzrə ehtiyat	-	-
İl ərzində ehtiyatın yaradılması	355,230	355,230
31 dekabr 2015-ci il tarixinə dəyərsizləşmə üzrə ehtiyat	355,230	355,230

8 Müştərilərə Verilmiş Kreditlər və Avanslar (davamı)

31 dekabr 2015-ci il tarixinə girov təminatı haqqında məlumat aşağıda göstərilir:

<i>Azərbaycan manatı ilə</i>	İstehlak kreditləri	Cəmi
Təminatlı kreditlər	103,993	103,993
Girovla təmin edilmiş kreditlər: - daşınmaz əmlak	8,235,881	8,235,881
Cəmi müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslar (ehtiyat ayırmalarından əvvəl)	8,339,874	8,339,874

31 dekabr 2014-cü il tarixinə girov təminatı haqqında məlumat aşağıda göstərilir:

<i>Azərbaycan manatı ilə</i>	İstehlak kreditləri	Cəmi
Təminatlı kreditlər	3,000	3,000
Girovla təmin edilmiş kreditlər: - daşınmaz əmlak	310,423	310,423
Cəmi müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslar (ehtiyat ayırmalarından əvvəl)	313,423	313,423

Yuxarıda qeyd olunan məlumatda kreditin və ya qoyulmuş girovun balans dəyəri (bunlardan hansı daha aşağı olarsa) göstərilmişdir; digər məlumatlar isə təminatlı kreditlərin tərkibində açıqlanmışdır. Kreditlərin balans dəyəri girov qoyulmuş aktivlərin likvidlik səviyyəsinə görə bölüşdürülmüşdür.

31 dekabr 2015-ci il tarixinə kreditlərin keyfiyyətinə görə təhlili aşağıdakı cədvəldə göstərilir:

<i>Azərbaycan manatı ilə</i>	İstehlak kreditləri	Cəmi
<i>Vaxtı keçməmiş və dəyərsizləşməmiş</i> - Fiziki şəxslərə verilmiş kreditlər	4,561,446	4,561,446
Cəmi vaxtı keçməmiş və dəyərsizləşməmiş	4,561,446	4,561,446
<i>Vaxtı keçmiş, lakin dəyərsizləşməmiş</i> - ödənişi 30 gündən az gecikdirilmiş - ödənişi 91 gündən 180 günədək gecikdirilmiş	1,762,676 534,795	1,762,676 534,795
Cəmi vaxtı keçmiş, lakin dəyərsizləşməmiş	2,297,471	2,297,471
<i>Fərdi şəkildə dəyərsizləşmiş kreditlər (ümumi məbləğ)</i> - ödənişi 30 gündən az gecikdirilmiş - ödənişi 30 gündən 90 günədək gecikdirilmiş - ödənişi 91 gündən 180 günədək gecikdirilmiş - ödənişi 181 gündən 360 günədək gecikdirilmiş	1,328,422 60,982 20,522 71,031	1,328,422 60,982 20,522 71,031
Cəmi fərdi şəkildə dəyərsizləşmiş kreditlər (ümumi məbləğ)	1,480,957	1,480,957
Dəyərsizləşmə üzrə ehtiyat çıxılmaqla	(355,230)	(355,230)
Cəmi müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslar	7,984,644	7,984,644

"FİNOKO" BOKT ASC**31 dekabr 2015-ci il tarixinə maliyyə hesabatları üzrə qeydlər****8 Müştərilərə Verilmiş Kreditlər və Avanslar (davamı)**

31 dekabr 2014-cü il tarixinə kreditlərin keyfiyyətinə görə təhlili aşağıdakı cədvəldə göstərilir:

<i>Azərbaycan manatı ilə</i>	İstehlak kreditləri	Cəmi
<i>Vaxtı keçməmiş və dəyərsizləşməmiş</i> - Fiziki şəxslərə verilmiş kreditlər	313,423	313,423
Cəmi vaxtı keçməmiş və dəyərsizləşməmiş	313,423	313,423
Dəyərsizləşmə üzrə ehtiyat çıxılmaqla	-	-
Cəmi müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslar	313,423	313,423

Şirkət BMS 39, Maliyyə Aletləri: Tanınması və Qiymətləndirilməsi Standartında nəzərdə tutulan portfel üzrə ehtiyatın yaradılması metodologiyasını tətbiq etmiş və baş vermiş, lakin hesabat dövrünün sonuna heç bir fərdi kredit üzrə spesifik olaraq müəyyən edilməmiş dəyərsizləşmə zərərləri üçün ehtiyat yaratmışdır. Şirkətin siyasəti kreditin dəyərsizləşməsinə dair spesifik olaraq obyektiv dəlil müəyyən edilməyə qədər hər bir krediti "vaxtı keçməmiş və dəyərsizləşməmiş" kateqoriyasına təsnifləşdirməkdir. Bu siyasət və portfelin dəyərsizləşməsi metodologiyasının tətbiqi ilə əlaqədar olaraq dəyərsizləşmə üzrə ehtiyat fərdi şəkildə dəyərsizləşmiş kreditlərin ümumi məbləğindən artıq olmuşdur. Kreditlərin dəyərsizləşməsi üzrə ehtiyat kollektiv və fərdi kreditlər üçün yaradılmışdır.

Kreditin dəyərsizləşməsinə müəyyən edərkən Şirkətin nəzərə aldığı əsas amillər onun vaxtı keçmiş statusu və müvafiq girov təminatının (əgər varsa) dəyərini realizasiya etmək imkanındır. Bunun əsasında yuxarıdakı cədvəldə fərdi şəkildə dəyərsizləşmiş kreditlərin ödəmə müddətləri üzrə təhlili göstərilir.

Təminatın maliyyə təsiri təminatın dəyərini aşağıdakı aktivlər üçün ayrıca olaraq açıqlamaqla göstərilir: (i) girov təminatı və kreditin keyfiyyətini yaxşılaşdıran digər tədbirləri aktivin balans dəyərinə bərabər və ya ondan artıq olan aktivlər ("dəyərindən artıq təmin edilmiş aktivlər") və (ii) girov təminatı və kreditin keyfiyyətini yaxşılaşdıran digər tədbirləri aktivin balans dəyərindən az olan aktivlər ("kifayət qədər təmin edilməmiş aktivlər").

31 dekabr 2015-ci il tarixinə təminatın effekti aşağıda göstərilir:

<i>Azərbaycan manatı ilə</i>	Dəyərindən artıq təmin edilmiş aktivlər		Kifayət qədər təmin edilməmiş aktivlər	
	Aktivlərin balans dəyəri	Təminatın ədalətli dəyəri	Aktivlərin balans dəyəri	Təminatın ədalətli dəyəri
Fiziki şəxslərə verilmiş istehlak kreditləri	7,883,113	10,908,500	101,531	-

31 dekabr 2014-cü il tarixinə təminatın effekti aşağıda göstərilir:

<i>Azərbaycan manatı ilə</i>	Dəyərindən artıq təmin edilmiş aktivlər		Kifayət qədər təmin edilməmiş aktivlər	
	Aktivlərin balans dəyəri	Təminatın ədalətli dəyəri	Aktivlərin balans dəyəri	Təminatın ədalətli dəyəri
Fiziki şəxslərə verilmiş istehlak kreditləri	310,423	558,000	3,000	-

31 dekabr 2015-ci və 31 dekabr 2014-cü il tarixlərinə müştərilərə verilmiş kreditlər və avansların balans dəyəri təxminən onların ədalətli dəyərinə bərabərdir.

Müştərilərə verilmiş kreditlər və avansların coğrafi, valyuta, eləcə də ödəmə müddətləri və faiz dərəcələri üzrə təhlili 17-ci Qeydde göstərilir. Əlaqəli tərəflərlə əməliyyatlar haqqında məlumat 22-ci Qeydde açıqlanır.

"FİNOKO" BOKT ASC**31 dekabr 2015-ci il tarixinə maliyyə hesabatları üzrə qeydlər****9 Əmlak, Avadanlıqlar və Qeyri-Maddi Aktivlər**

<i>Azərbaycan manatı ilə</i>	Mebel və avadanlıqlar	Qeyri-maddi aktivlər	Cəmi
31 dekabr 2014-cü il tarixinə ilkin dəyər	-	-	-
Yığılmış amortizasiya	-	-	-
31 dekabr 2014-cü il tarixinə balans dəyəri	-	-	-
Əlavələr	5,863	12,645	18,508
Amortizasiya xərci	(916)	(1,159)	(2,075)
31 dekabr 2015-ci il tarixinə balans dəyəri	4,947	11,486	16,433
31 dekabr 2015-ci il tarixinə ilkin dəyər	5,863	12,645	18,508
Yığılmış amortizasiya	(916)	(1,159)	(2,075)
31 dekabr 2015-ci il tarixinə balans dəyəri	4,947	11,486	16,433

31 dekabr 2015-ci il tarixinə qeyri-maddi aktivlər əsasən bank əməliyyatlarının həyata keçirilməsində istifadə olunan proqram təminatı üzrə lisenziyadan ibarətdir.

10 Müddətli Borc Öhdəlikləri

<i>Azərbaycan manatı ilə</i>	31 dekabr 2015	31 dekabr 2014
Bank Standard QSC	3,123,061	-
Dunwich FZE	1,505,774	235,506
Parabank ASC	1,501,324	-
Muğan Bank ASC	142,198	-
Cəmi müddətli borc öhdəlikləri	6,272,357	235,506

31 dekabr 2015-ci və 2014-cü il tarixlərinə bu borc vəsaitləri əsas borc və hesablanmış ödəniləcək faizlərdən ibarətdir.

1 may 2015-ci il tarixində Şirkət ilə "Muğanbank" ASC arasında 90,000 ABŞ dolları (94,275 AZN) məbləğində kredit xəttinin açılmasına dair müqavilə imzalanmışdır. Kredit üzrə illik faiz dərəcəsi 19% təşkil edir, ödəmə müddəti isə 27 aprel 2017-ci il tarixində başa çatır. Müqavilənin şərtlərinə əsasən kreditin müddəti uzadıla bilər. Əsas borc isə razılaşdırılmış kredit dövrünün sonunda ödənilir.

25 may 2015-ci il tarixində Şirkət ilə "Parabank" ASC arasında 950,000 ABŞ dolları (996,930 AZN) məbləğində kredit müqaviləsi imzalanmışdır. Kredit üzrə illik faiz dərəcəsi 17% təşkil edir, ödəmə müddəti isə 25 may 2016-cı il tarixində başa çatır. Müqavilənin şərtlərinə əsasən kreditin müddəti uzadıla bilər. Əsas borc isə razılaşdırılmış kredit dövrünün sonunda ödənilir.

5 avqust 2015-ci il tarixində "Bank Standard" QSC Şirkətə 18 dekabr 2016-cı il tarixində 1,490,000 ABŞ dolları (1,564,053 AZN) məbləğində kredit ayırmışdır. Kredit üzrə illik faiz dərəcəsi 16.5% təşkil edir. Müqavilənin şərtlərinə əsasən kreditin müddəti uzadıla bilər. Əsas borc isə razılaşdırılmış kredit dövrünün sonunda ödənilir.

10 sentyabr 2015-ci il tarixində Şirkət ilə "Bank Standard" QSC arasında 490,000 ABŞ dolları (513,618 AZN) məbləğində kredit müqaviləsi imzalanmışdır. Kredit üzrə illik faiz dərəcəsi 14.7% təşkil edir, ödəmə müddəti isə 18 dekabr 2016-cı il tarixində başa çatır. Müqavilənin şərtlərinə əsasən kreditin müddəti uzadıla bilər. Əsas borc isə razılaşdırılmış kredit dövrünün sonunda ödənilir.

"FİNOKO" BOKT ASC**31 dekabr 2015-ci il tarixinə maliyyə hesabatları üzrə qeydlər****10 Müddətli Borc Öhdəlikləri (davamı)**

18 dekabr 2014-cü il tarixində "Dunwich FZE" təşkilatı Şirkətə 12 ay müddətinə illik 15% dərəcəsi ilə 300,000 ABŞ dolları (235,320 AZN) məbləğində kredit ayırmışdır. Kreditin vaxtı 18 dekabr 2015-ci il tarixindən əlavə 24 ay müddətinə uzadılmışdır. 4 noyabr 2015-ci il tarixində Şirkət "Dunwich FZE" təşkilatı ilə 12 ay müddətinə illik 15% dərəcəsi ilə 650,000 ABŞ dolları (1,013,610 AZN) məbləğində kreditin ayrılmasına dair əlavə kredit müqaviləsi imzalamışdır.

Yuxarıda qeyd olunan kreditlər üçün Şirkət tərəfindən hər hansı girov qoyulmamışdır. Bundan əlavə, yuxarıda qeyd olunan kredit müqavilələrində hər hansı xüsusi maliyyə və qeyri-maliyyə şərtləri nəzərdə tutulmur.

31 dekabr 2015-ci və 2014-cü il tarixlərində başa çatan illər üzrə borc vəsaitləri üzrə faizlər bazar faiz dərəcələrinə uyğun olmuşdur. 31 dekabr 2015-ci və 31 dekabr 2014-cü il tarixlərinə müddətli borc öhdəliklərinin balans dəyəri təxminən onların ədalətli dəyərində bərabərdir.

Müddətli borc öhdəliklərinin coğrafi, valyuta, eləcə də ödəmə müddətləri və faiz dərəcələri üzrə təhlili 17-ci Qeyddə göstərilir.

11 Korporativ İstiqrazlar

<i>Azərbaycan manatı ilə</i>	31 dekabr 2015	31 dekabr 2014
Yerli bazarda buraxılmış istiqrazlar	639,620	-
Cəmi korporativ istiqrazlar	639,620	-

27 fevral 2015-ci il tarixində Şirkət hər birinin nominal dəyəri 1,000 ABŞ dolları olan 750,000 ABŞ dolları (1,169,550 AZN) dəyərində 750 ədəd təmin edilməmiş faizli istiqraz buraxmışdır. Bu emissiya Azərbaycan Respublikası Qiymətli Kağızlar üzrə Dövlət Komitəsində AZ2001019465 dövlət qeydiyyat nömrəsi ilə qeydiyyata alınmışdır. Həmin istiqrazların tədavül müddəti 36 ay, illik faiz dərəcəsi isə illik 15% olmaqla, rüblük ödənilir. 31 dekabr 2015-ci il tarixinə hər birinin nominal dəyəri 1,000 ABŞ dolları olan 410,000 ABŞ dolları (639,354 AZN) dəyərində 410 ədəd təmin edilməmiş faizli istiqraz kütləvi təklif üsulu ilə satılmışdır. İstiqrazların yerləşdirilməsini "UniCapital" ASC həyata keçirmişdir. Korporativ istiqrazlar üzrə qalıq əsas borc və hesablanmış faizlərdən ibarətdir.

12 Nizamnamə Kapitalı

<i>Azərbaycan manatı ilə</i>	Tədavüldə olan səhmlərin sayı (nominal dəyər)	Adi səhmlərin sayı	Cəmi
1 yanvar 2014-cü il	-	-	-
Emissiya edilmiş yeni səhmlər	10	30,000	300,000
31 dekabr 2014-ci il	10	30,000	300,000
Emissiya edilmiş yeni səhmlər	10	70,000	700,000
31 dekabr 2015-ci il	10	100,000	1,000,000

Şirkətin təsdiq edilmiş nizamnamə kapitalı hər birinin nominal dəyəri 10 AZN olan (2014: hər bir səhmin nominal dəyəri 10 AZN) 100 min ədəd (2014: 30 min ədəd) adi səhmdən ibarətdir. Emissiya edilmiş bütün adi səhmlər tam ödənilmişdir.

"FİNOKO" BOKT ASC**31 dekabr 2015-ci il tarixinə maliyyə hesabatları üzrə qeydlər****13 Faiz Gəlirləri və Xərcləri**

<i>Azərbaycan manatı ilə</i>	2015	2014
Faiz gəlirləri		
Müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslar	700,723	15,189
Cəmi faiz gəlirləri	700,723	15,189
Faiz xərcləri		
Müddətli borc öhdəlikləri	308,823	294
Korporativ istiqrazlar	23,017	-
Cəmi faiz xərcləri	331,840	294
Xalis faiz gəlirləri	368,883	14,895

Deyersizləşmiş maliyyə aktivləri üzrə faiz gəlirləri 166,249 AZN (2014: sıfır) təşkil etmişdir.

14 Haqq və Komissiya Xərcləri

<i>Azərbaycan manatı ilə</i>	2015	2014
Haqq və komissiya xərcləri		
<i>Mənfəət və ya zərər vasitəsilə ədalətli dəyərə əks etdirilməyən maliyyə alətləri üzrə haqq və komissiya xərcləri</i>		
- Hesablaşma əməliyyatları	9,264	83
- Kassa əməliyyatları	558	90
- Müştəri köçürmələri üzrə əməliyyatlar	4,889	20
- Qiymətli kağızlarla əməliyyatlar	6,172	880
Cəmi haqq və komissiya xərcləri	20,883	1,073

15 İnzibati və Sair Əməliyyat Xərcləri

<i>Azərbaycan manatı ilə</i>	Qeyd	2015	2014
İşçi heyəti üzrə xərclər		98,469	5,728
İcarə xərcləri		19,680	4,920
Peşəkar xidmətlər		9,275	600
Mənfəət vergisindən başqa vergilər		5,037	-
IT xidmətləri		3,000	-
Təmir və texniki xidmət xərcləri		2,873	273
Qeyri-maddi aktivlər üzrə amortizasiya	9	1,159	-
Rəbitə xərcləri		975	25
Əmlak və avadanlıqlar üzrə amortizasiya	9	916	-
Xidmət haqqı		381	1,724
Kommunal xərclər		299	9
Sair		21	-
Cəmi inzibati və sair əməliyyat xərcləri		142,085	13,279

İşçi heyəti üzrə xərclərə 17,951 AZN (2014: 1,033 AZN) məbləğində sosial sığorta ödənişləri daxildir.

"FİNOKO" BOKT ASC**31 dekabr 2015-ci il tarixinə maliyyə hesabatları üzrə qeydlər****16 Mənfəət Vergisi**

Mənfəət vergisi xərci aşağıdakı komponentlərdən ibarətdir:

<i>Azərbaycan manatı ilə</i>	2015	2014
Cari il üzrə vergi xərci	174,744	2,122
Təxirə salınmış vergilər	(17,360)	(2,013)
İl üzrə mənfəət vergisi xərci	157,384	109

Şirkətə tətbiq edilən mənfəət vergisi dərəcəsi 20% (2014: 20%) təşkil edir. Gözlənilən və faktiki tətbiq edilən vergi xərclərinin üzleşdirilməsi aşağıda göstərilir.

<i>Azərbaycan manatı ilə</i>	2015	2014
BMHS-ə əsasən vergidən əvvəlki mənfəət	376,279	543
Qanunvericiliklə müəyyən edilmiş dərəcə ilə hesablanmalı olan mənfəət vergisi xərci (2015: 20%; 2014: 20%)	75,256	109
Vergi məqsədləri üçün çıxılmayan xərclərin və ya vergiyə cəlb edilməyən gəlirlərin vergi effekti:		
- Tanınmamış digər potensial təxirə salınmış vergi aktivləri	71,047	-
- Gəlirdən çıxılmayan xərclər	11,081	-
İl üzrə mənfəət vergisi xərci	157,384	109

BMHS və Azərbaycan Respublikasının yerli vergi qanunvericiliyi arasındakı fərqlər nəticəsində maliyyə hesabatlarının hazırlanması və mənfəət vergisinin hesablanması məqsədilə aktiv və öhdəliklərin balans dəyəri arasında müvəqqəti fərqlər əmələ gəlir. Bu müvəqqəti fərqlər üzrə hərəkətlərin vergi effekti aşağıda göstərilir və 20% (2014: 20%) dərəcəsində qeydə alınır.

<i>Azərbaycan manatı ilə</i>	31 dekabr 2014	Mənfəət və ya zərərə gəlir kimi yazılmışdır	31 dekabr 2015
Vergi bazasını azaldan/(artıran) müvəqqəti fərqlərin vergi effekti			
Müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslar	2,013	17,360	19,373
Təxirə salınmış xalis vergi aktivləri	2,013	17,360	19,373

<i>Azərbaycan manatı ilə</i>	1 yanvar 2014	Mənfəət və ya zərərə gəlir kimi yazılmışdır	31 dekabr 2014
Vergi bazasını azaldan/(artıran) müvəqqəti fərqlərin vergi effekti			
Müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslar	-	2,013	2,013
Təxirə salınmış xalis vergi aktivləri	-	2,013	2,013

17 Maliyyə Risklərinin İdarə Edilməsi

Risklərin idarə edilməsi maliyyə (kredit, bazar, coğrafi, valyuta, likvidlik və faiz dərəcəsi riskləri), əməliyyat və hüquqi risklər ilə əlaqədar həyata keçirilir. Maliyyə risklərinin idarə edilməsinin əsas məqsədi risk limitlərinin müəyyən edilməsi və bu limitlərə riayət edilməsidir. Əməliyyat və hüquqi risklərin idarə edilməsində məqsəd bu risklərin azaldılması üçün nəzərdə tutulan daxili qayda və prosedurlara müvafiq qaydada riayət edilməsini təmin etməkdən ibarətdir.

Kredit riski. Maliyyə aləti üzrə əməliyyat aparan bir tərəf öz öhdəliyini yerinə yetirməməsi nəticəsində digər tərəfə maliyyə zərəri vurduqda, Şirkət kredit riskinə məruz qalır. Kredit riski Şirkətin qarşı tərəflərlə həyata keçirdiyi kredit və digər əməliyyatlar nəticəsində ortaya çıxır ki, bu da maliyyə aktivlərinin yaranmasına gətirib çıxarır.

Şirkətin Müşahidə Şurası tərəfindən təsdiqlənmiş Kredit Siyasətinə uyğun olaraq mümkün kredit risklərinin diversifikasiyasını və azaldılmasını təmin etmək üçün kredit portfelini üzrə bəzi limitlər müəyyən edilmişdir.

Bu limitlər aşağıda göstərilir.

1. Biznes və istehlak kreditləri üzrə limitlər;
2. İqtisadi sektorlar üzrə limitlər;
3. Regionlar üzrə limitlər;
4. Konsentrasiya limitləri; və
5. Təminatın növü üzrə limitlər.

Rəhbərlik hər rüb limitləri müəyyən edir və onları nəzərdən keçirir. Bazar şəraitində əhəmiyyətli dəyişikliklər baş verdiyi təqdirdə həmin limitlərə yenidən baxıla bilər. Limitlərin dəyişməsi ilə bağlı təklif təsdiqlənmək üçün Müşahidə Şurasına təqdim edilir.

Rəhbərlik müntəzəm olaraq bütün limitlərə riayət edilməsinə nəzarət edir və bəzi limitlər (bir borcalan və ya bir-biri ilə əlaqədar borcalanlar qrupuna verilmiş kreditlərin maksimum məbləği və əlaqəli tərəflərə verilmiş kreditlərin maksimum məbləği) hər hansı yeni kreditin verilməsindən əvvəl yoxlanılır.

Kredit risklərinin idarə edilməsi Şirkətin əməliyyatlarının tərkib hissəsidir. Risklərin idarə edilməsi funksiyası kreditlərin verilməsi və təsdiqlənməsindən onun geri qaytarılmasınadək baş verən kredit prosesinin bütün mərhələlərini əhatə edir. Mərkəzi Bankın İdarə Heyəti tərəfindən 29 dekabr 2004-cü il tarixində təsdiqlənmiş Risklərin İdarə Edilməsi Standartları və Prosedurları, aktivlərin təsnifləşdirilməsi və aktivlərin idarə edilməsi üzrə Şirkətin daxili siyasətinə uyğun olaraq risklərin maksimum səviyyəsi ilə bağlı vəzifələr və təlimatlar aydın şəkildə müəyyən etmişdir. Mərkəzi Bankın Risklərin İdarə Edilməsi Standartları və Prosedurlarına əsasən risklərin idarə edilməsi prosesinə onların müəyyən edilməsi və qiymətləndirilməsi yolu ilə risklərə nəzarət edilməsi və azaldılması, bu cür risklərlə bağlı hesabatların hazırlanması və Rəhbərlik tərəfindən risk limitlərinin qəbul edilməsi.

Mərkəzi Bankın müəyyən etdiyi Risklərin İdarə Edilməsi Standartlarında kredit risklərinin xarakteri, eləcə də onların müəyyən edilməsi və qiymətləndirilməsi metodologiyası əks etdirilir. Bundan əlavə, həmin Standartlarda Şirkətin Müşahidə Şurası tərəfindən aşağıdakı risk limitlərinin qəbul edilməsi nəzərdə tutulur: kapital riski, bazar riski, kredit riski və konsentrasiya riski üzrə limitlər.

Şirkət məruz qaldığı kredit riskinə bir borcalan, eləcə də coğrafi və ya fəaliyyət segmentləri üzrə limitlər müəyyən etməklə nəzarət edir.

Bir borcalan, o cümlədən banklar və broker şirkətlərinin məruz qaldığı kredit riski əlavə olaraq balans və balansdankənar riskləri əhatə edən Mərkəzi Bankın normativ sub-limitləri vasitəsilə, eləcə də gün ərzində forvard valyuta müqavilələri kimi ticarət vasitələri üzrə risk limitlərini ötürməklə məhdudlaşdırılır.

Kreditin təsdiqlənməsi prosesi Şirkətin kredit siyasətində nəzərdə tutulan prosedurlara uyğun olaraq həyata keçirilir. Kreditin təsdiqlənməsi səlahiyyətləri hər bir biznes vahidi üzrə Şirkətin Müşahidə Şurası tərəfindən təsdiqlənmiş limitlər çərçivəsində müəyyən edilir.

Kreditlərin verilməsindən əvvəl Şirkət potensial borcalanların ətrafı qiymətləndirilməsini aparır. Bu təhlil potensial borcalanın maliyyə vəziyyətinə, bazardakı mövqeyinə, kreditin təminatı üçün qoyulmuş girovun növünə və dəyərində, eləcə də kredit tarixçəsinə əsaslanır.

17 Maliyyə Risklərinin İdarə Edilməsi (davamı)

Kreditlərin monitorinqi Şirkətin borcalan üzrə təyin etdiyi daxili risk reytingini nəzərə almaqla, kreditin ümumi müddəti ərzində müntəzəm şəkildə aparılır. Bir çox hallarda planlaşdırılmış monitorinq hər rüb aparılır. Kreditin vaxtı keçdikdə, borcalana on gün ərzində bildiriş göndərilir. Borcalan krediti ödəyə bilmədikdə 30 gün ərzində ikinci bildiriş göndərilir. Kreditlərin böyük hissəsi üzrə faiz ödənişləri hər ay aparıldığına görə, bu Şirkətə borcalanın maliyyə vəziyyətinə dair əlavə məlumat əldə etmək imkanı verir. Ödənişlər gecikdirildikdə kredit mütəxəssisləri tərəfindən əlavə monitorinq həyata keçirilir. Kredit mütəxəssisləri Şirkətin aktivlərinin təhlükəsizliyi və mümkün kredit riskləri və zərərlərin azaldılmasını təmin etmək məqsədilə bütün kredit növləri üzrə monitorinq aparır. Bütün kreditlərin girovla (daşınmaz əmlak) təmin edilməsi Şirkətin əsas prinsiplərindən biridir.

Bazar riski. Şirkət bazardakı ümumi və spesifik dəyişikliklərə məruz qalan (a) valyuta (b) faiz dərəcəsi və (c) pay alətləri üzrə açıq mövqələr ilə əlaqədar bazar risklərinə məruz qalır. Bazar risklərinin idarə edilməsində Şirkətin məqsədi valyuta məzənnələri və faiz dərəcələrindəki mənfi dəyişikliklərə görə Şirkətin məruz qala biləcək açıq bazar mövqələri üzrə mümkün zərər məbləğlərinin məhdudlaşdırılması və azaldılmasından ibarətdir. Rəhbərlik qəbul edilə bilən risklərin səviyyəsi üzrə limitlər müəyyən edir və bu limitlərə hər gün nəzarət edir. Bu limitlər Mərkəzi Bankın Açıq Valyuta Mövqeyi Limitlərinin Müəyyən Edilməsi və Tənzimlənməsi Qaydalarına uyğun olaraq müəyyən edilir. Şirkətin xarici valyuta üzrə açıq valyuta mövqeyi onun məcmu kapitalının on beş faizindən artıq olmamalıdır. Şirkətin hər-hansı bir valyuta üzrə açıq valyuta mövqeyi Şirkətin məcmu kapitalının on faizindən, bütün xarici valyutalar üzrə isə on beş faizindən artıq olmamalıdır. Şirkət ehtiyac yarandıqda, Mərkəzi Bankın müəyyən etdiyi limitlərdən daha sərt limitlər müəyyən edə bilər.

Xarici valyuta riski. Şirkət Azərbaycan manatına qarşı xarici valyuta məzənnələrindəki dəyişikliklərin onun maliyyə vəziyyətinə və pul vəsaitlərinin hərəkətinə təsiri ilə əlaqədar xarici valyuta riskinə məruz qalır. Rəhbərlik hər bir valyuta üzrə və ümumilikdə risklərin səviyyəsi ilə əlaqədar günün sonunda, həmçinin bir gün ərzində limitlər müəyyən edir və bu limitlərə gündəlik nəzarət edir. Şirkət spekulyativ fəaliyyət və ya hecinq məqsədləri üçün hər hansı törəmə alətlərlə əməliyyat aparmır. Belə maliyyə alətləri Azərbaycan Respublikasında geniş yayılmamışdır. Hesabat dövrünün sonuna Şirkətin məruz qaldığı valyuta riski üzrə ümumi təhlil aşağıdakı cədvəldə əks etdirilir:

Azərbaycan manatı ilə	31 dekabr 2015			31 dekabr 2014		
	Monetar maliyyə aktivləri	Monetar maliyyə öhdəlikləri	Xalis mövqe	Monetar maliyyə aktivləri	Monetar maliyyə öhdəlikləri	Xalis mövqe
ABŞ dolları	8,085,483	(6,911,977)	1,173,506	236,346	(235,506)	840
Azərbaycan manatı	185,338	-	185,338	300,788	-	300,788
Cəmi	8,270,821	(6,911,977)	1,358,844	537,134	(235,506)	301,628

Bütün digər dəyişənlərin sabit qalması şərtiylə, hesabat dövrünün sonuna tətbiq edilən valyuta məzənnələrindəki mümkün dəyişikliklərin mənfəət və ya zərəre, eləcə də kapitala təsiri aşağıdakı cədvəldə əks etdirilir:

Azərbaycan manatı ilə	31 dekabr 2015		31 dekabr 2014	
	Mənfəət və ya zərəre təsir	Kapitala təsir	Mənfəət və ya zərəre təsir	Kapitala təsir
ABŞ dollarının 20% möhkəmlənməsi (2014: 20% möhkəmlənməsi)	234,701	234,701	168	168
ABŞ dollarının 20% zəifləməsi (2014: 20% zəifləməsi)	(234,701)	(234,701)	(168)	(168)

Valyuta məzənnələrindəki bu cür dəyişikliklərin Şirkətin mənfəət və ya zərərinə təsirindən başqa, kapitala hər hansı təsiri yoxdur. Yuxarıda qeyd edilən risklər yalnız Şirkətin funksional valyutasından fərqli valyutalarda ifadə olunan monetar qalıqları üçün hesablanmışdır.

17 Maliyyə Risklərinin İdarə Edilməsi (davamı)

Şirkət həssaslıq təhlili apararkən aşağıdakı mülahizələri irəli sürür:

- Həssaslıq təhlili Şirkətin bu məlumatları növbəti dəfə təqdim edəcəyi dövrə qədər olan müddət ərzində baş verə biləcək bütün dəyişiklikləri əks etdirir. Məlumatların növbəti təqdim olunma dövrü adətən növbəti illik hesabat dövrü ilə üst-üstə düşür.
- Şirkət bütün mümkün dəyişikliklərin deyil, yalnız müvafiq risk dəyişəninin mümkün ola biləcək limitləri çərçivəsindəki dəyişikliklərin təsirini açıqlayır.

Faiz dərəcəsi riski. Şirkət bazar faiz dərəcələrinin dəyişməsinin onun maliyyə vəziyyətinə və pul vəsaitlərinin hərəkətinə təsiri ilə əlaqədar riskə məruz qalır. Belə dəyişikliklər nəticəsində faiz marjaları arta bilər, lakin faiz dərəcələri üzrə gözlənilməyən dəyişikliklər baş verdiyi təqdirdə faiz marjaları həmçinin azala və ya zərərin yaranmasına səbəb ola bilər. Rəhbərlik faiz dərəcələrinin dəyişməsinin qəbul edilə bilən səviyyəsi üzrə limitlər müəyyən edir və bu limitlərə hər gün nəzarət edir.

Şirkətin məruz qaldığı faiz dərəcəsi riski üzrə ümumi təhlil aşağıda göstərilir. Cədvəldə Şirkətin cəmi maliyyə aktiv və öhdəlikləri müqavilə üzrə faiz dərəcələrinin dəyişməsi tarixlərinə və ya ödəmə müddətlərinə görə (bu tarixlərdən hansı daha tez baş verərsə) təsnifləşdirilir.

<i>Azərbaycan manatı ilə</i>	Tələb edilənədək və 1 aydan az	1-6 ay ərzində	6-12 ay ərzində	1 ildən çox	Cəmi
31 dekabr 2015-ci il tarixinə					
Cəmi maliyyə aktivləri	663,391	658,781	814,995	6,133,654	8,270,821
Cəmi maliyyə öhdəlikləri	(192,228)	(574,203)	(740,264)	(5,405,282)	(6,911,977)
31 dekabr 2015-ci il tarixinə faiz dərəcəsi üzrə xalis həssaslıq kəsiri	471,163	84,578	74,731	728,372	1,358,844
31 dekabr 2014-cü il tarixinə					
Cəmi maliyyə aktivləri	240,797	72,937	33,520	189,880	537,134
Cəmi maliyyə öhdəlikləri	(3,793)	(18,726)	(24,062)	(188,925)	(235,506)
31 dekabr 2014-cü il tarixinə faiz dərəcəsi üzrə xalis həssaslıq kəsiri	237,004	54,211	9,458	955	301,628

Şirkət Azərbaycan manatı ilə ifadə edilmiş dəyişən faizli aktiv və ya öhdəliklərə malik olmadığına görə onun mənfəəti Azərbaycan manatı üzrə faiz dərəcələrindəki dəyişikliklərə məruz qalmır.

Şirkət öz maliyyə alətləri üzrə faiz dərəcələrinə nəzarət edir. Şirkətin əsas idarəedici heyəti tərəfindən təhlil edilmiş hesabatlara əsaslanan faiz dərəcələri aşağıdakı cədvəldə göstərilir:

<i>İllik %</i>	2015		2014	
	AZN	ABŞ dolları	AZN	ABŞ dolları
Aktivlər				
Müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslar	-	27	26	24
Öhdəliklər				
Müddətli borc öhdəlikləri	-	16	-	15
Korporativ istiqrazlar	-	15	-	-

Yuxarıdakı cədvəldə göstərilən "-" işarəsi Şirkətin müvafiq valyutada aktiv və öhdəliklərə malik olmadığını bildirir.

"FİNOKO" BOKT ASC

31 dekabr 2015-ci il tarixinə maliyyə hesabatları üzrə qeydlər

17 Maliyyə Risklərinin İdarə Edilməsi (davamı)

Digər maliyyə aktivləri və maliyyə öhdəlikləri üçün faiz hesablanmır.

Coğrafi risk konsentrasiyaları. 31 dekabr 2015-ci il tarixinə Şirkətin maliyyə aktiv və öhdəliklərinin coğrafi konsentrasiyasının təhlili aşağıda göstərilir:

<i>Azərbaycan manatı ilə</i>	Azərbaycan Respublikası	Qeyri-İƏİT ölkələri	Cəmi
Maliyyə aktivləri			
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	286,177	-	286,177
Müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslar	7,984,644	-	7,984,644
Cəmi maliyyə aktivləri	8,270,821	-	8,270,821
Maliyyə öhdəlikləri			
Müddətli borc öhdəlikləri	(4,766,582)	(1,505,775)	(6,272,357)
Korporativ istiqrazlar	(639,620)	-	(639,620)
Cəmi maliyyə öhdəlikləri	(5,406,202)	(1,505,775)	(6,911,977)
Maliyyə alətləri üzrə xalis mövqe	2,864,619	(1,505,775)	1,358,844

Aktiv və öhdəliklər adətən qarşı tərəfin fəaliyyət göstərdiyi ölkə üzrə təsnifləşdirilir.

31 dekabr 2014-cü il tarixinə Şirkətin maliyyə aktivləri və öhdəliklərinin coğrafi konsentrasiyasının təhlili aşağıda göstərilir:

<i>Azərbaycan manatı ilə</i>	Azərbaycan Respublikası	Qeyri-İƏİT ölkələri	Cəmi
Maliyyə aktivləri			
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	223,711	-	223,711
Müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslar	313,423	-	313,423
Cəmi maliyyə aktivləri	537,134	-	537,134
Maliyyə öhdəlikləri			
Müddətli borc öhdəlikləri	-	(235,506)	(235,506)
Cəmi maliyyə öhdəlikləri	-	(235,506)	(235,506)
Maliyyə alətləri üzrə xalis mövqe	537,134	(235,506)	301,628

Digər risk konsentrasiyaları. Rəhbərlik verilmiş kreditlərin ümumi məbləği xalis aktivlərin 10%-dən yuxarı olan borcalanlar haqqında məlumatları əks etdirən hesabatlara əsasən kredit riski üzrə konsentrasiyaya nəzarət edir və bu cür məlumatları açıqlayır. 31 dekabr 2015-ci və 2014-cü il tarixlərinə Şirkətin əhəmiyyətli risk konsentrasiyaları olmamışdır.

17 Maliyyə Risklərinin İdarə Edilməsi (davamı)

Likvidlik riski. Likvidlik riski maliyyə öhdəliklərindən irəli gələn öhdəliklərin yerinə yetirilməsində Şirkətin çətinliklərlə üzləşəcəyi riskdir. Buraya faktiki olaraq ödəmə vaxtı çatmış maliyyə alətləri üzrə digər maliyyə öhdəliklərini yerinə yetirmək üçün kifayət qədər vəsaitlərin mövcud olması aiddir. Likvidlik riski aktivlər üzrə əməliyyatların yerinə yetirilmə müddətinin öhdəliklər üzrə əməliyyatların ödəmə müddətləri ilə uzlaşmadığı hallarda ortaya çıxır. Şirkətin Rəhbərliyinin fikrincə aktiv və öhdəliklərin ödəmə müddətlərinin və faiz dərəcələrinin uyğunluğu və/və ya nəzarət olunan uyğunsuzluğu maliyyə təşkilatlarının idarə olunması üçün əsas amillərdir.

Likvidlik risklərinin idarə edilməsi məqsədilə, Şirkət aktiv/öhdəliklərin idarə edilməsi prosesinin bir hissəsi kimi müştərilərin və bankların əməliyyatları üzrə gözlənilən gələcək pul vəsaitlərinin hərəkətinə hər gün nəzarət edir. Onlar həmçinin öhdəlik bazasının diversifikasiya riski üzrə parametrlər müəyyən edir.

Şirkətin likvidlik siyasəti aşağıdakıları özündə əks etdirir:

- Pul vəsaitləri hərəkətinin proqnozlaşdırılması və müxtəlif vaxt çərçivələrində likvidliyin təmin edilməsi üçün lazımi likvid aktivlərin səviyyəsinin saxlanması;
- Şirkətin strateji məqsədlərinə uyğun olan maliyyələşdirmə planının hazırlanması;
- Müxtəlif maliyyələşdirmə mənbələrinin saxlanması və bununla, Şirkətin yerli və xarici mənbələrdən borc almaq imkanlarının artırılması;
- Yüksək likvidli və yüksək keyfiyyətli aktivlərin saxlanması;
- Məhsul bazasının müəyyən vaxt çərçivəsində mövcud maliyyələşdirmə mənbələrinə uyğunlaşdırılması; və
- Müəyyən vaxt çərçivəsində aktiv və öhdəlik strukturunun davamlı monitorinqinin aparılması.

Aşağıdakı cədvəllərdə potensial olaraq yarana biləcək faizlər də daxil olmaqla, Şirkətin öhdəliklərinin balans dəyəri balans tarixindən müqavilədə nəzərdə tutulan ödəmə tarixində qalan müddət üzrə qruplaşdırılır.

31 dekabr 2015-ci il tarixinə maliyyə öhdəliklərinin diskont edilməmiş ödəmə müddətlərinə görə təhlili aşağıda göstərilir:

<i>Azərbaycan manatı ilə</i>	Tələb edilənədək və 1 aydan az	1-6 ay ərzində	6-12 ay ərzində	1-5 il ərzində	Cəmi
Öhdəliklər					
Müddətli borc öhdəlikləri	732,342	2,943,861	2,049,453	1,272,496	6,998,152
Korporativ istiqrazlar	31,267	155,001	186,001	372,002	744,271
Maliyyə öhdəlikləri üzrə cəmi potensial gələcək ödənişlər	763,609	3,098,862	2,235,454	1,644,498	7,742,423

31 dekabr 2014-cü il tarixinə maliyyə öhdəliklərinin diskont edilməmiş ödəmə müddətlərinə görə təhlili aşağıda göstərilir:

<i>Azərbaycan manatı ilə</i>	Tələb edilənədək və 1 aydan az	1-6 ay ərzində	6-12 ay ərzində	1-5 il ərzində	Cəmi
Öhdəliklər					
Müddətli borc öhdəlikləri	6,843	32,746	39,295	235,769	314,653
Maliyyə öhdəlikləri üzrə cəmi potensial gələcək ödənişlər	6,843	32,746	39,295	235,769	314,653

17 Maliyyə Risklərinin İdarə Edilməsi (davamı)

Şirkət likvidliyin idarə edilməsi üçün yuxarıda göstərilən diskontlaşdırmanı nəzərə almadan öhdəliklərin ödəmə müddətləri üzrə yuxarıda göstərilən təhlilindən istifadə etmir. Bunun əvəzində, Şirkət aşağıda göstəriləyi kimi gözlənilən ödəmə müddətlərinə və likvidlik çatışmazlığına nəzarət edir:

Azərbaycan manatı ilə	Tələb edilənədək və 1 aydan az	1-6 ay ərzində	6-12 ay ərzində	1-5 il ərzində	Cəmi
31 dekabr 2015-ci il tarixinə					
Maliyyə aktivləri	838,261	1,488,612	1,712,114	9,256,463	13,295,450
Maliyyə öhdəlikləri	(283,487)	(1,007,250)	(1,208,701)	(7,009,707)	(9,509,145)
Gözlənilən ödəmə müddətlərinə əsasən xalis likvidlik kəsiri	554,774	481,362	503,413	2,246,756	3,786,305
31 dekabr 2014-cü il tarixinə					
Maliyyə aktivləri	247,289	100,567	59,741	292,073	699,670
Maliyyə öhdəlikləri	(6,843)	(32,746)	(39,295)	(235,769)	(314,653)
Gözlənilən ödəmə müddətlərinə əsasən xalis likvidlik kəsiri	240,446	67,821	20,446	56,304	385,017

Rəhbərliyin fikrincə aktiv və öhdəliklərinin ödəmə müddətlərinin və faiz dərəcələrinin uyğunluğu və/və ya nəzarət olunan uyğunsuzluğu Şirkətin likvidlik riskinin idarə olunması üçün əsas amillərdir. Ümumiyyətlə, maliyyə təşkilatlarında bu göstəricilərə tam uyğunluq təmin edilmir. Belə ki, əməliyyatlar çox zaman qeyri-müəyyən müddətə aparılır və fərqli xarakterli daşıyır. Bu göstəricilər üzrə uyğunsuzluq potensial olaraq gəlirliliyi artırır, lakin eyni zamanda zərərin baş vermə riskini yüksəldə bilər. Aktiv və öhdəliklərin ödəmə müddətləri, eləcə də ödəmə müddətləri tamamlandıqdan sonra faiz hesablanan öhdəliklərin münasib dəyərle əvəz edilməsi imkanı, Şirkətin likvidliyinin və faiz dərəcələri və mübadilə məzənnələrinin dəyişəcəyi halda onun risklərinin qiymətləndirilməsi üçün əsas amillər hesab olunur.

Rəhbərlik hesab edir ki, Azərbaycanda fəaliyyət göstərən maliyyə institutları üçün mövcud olan əlverişli makroiqtisadi şərait, pul vəsaitləri üzrə müsbət daxiloğmalar, əməliyyatların gəlirliliyi və tələb olunduqda mövcud maliyyə resurslarından istifadə likvidlik risklərini əhəmiyyətli dərəcədə azaldır.

18 Kapitalın İdarə Olunması

Kapitalın idarə olunmasında məqsəd Şirkətin fəaliyyətinin fasiləsizliyini və kifayət qədər kapital bazasının saxlanılmasını təmin etməkdir.

Mərkəzi Bankın kommersiya hüquqi şəxslərin nizamnamə (şərikli) kapitalına (əmlak haqlarına) dair minimum tələbi 300,000 AZN müəyyən edilmişdir. Şirkət bu normative riayət edir.

Kredit müqavilələrində kapitalın adekvatlığı tələbləri ilə bağlı xüsusi maliyyə şərtləri nəzərdə tutulmamışdır.

19 Təəhhüdlər və Şerti Öhdəliklər

Məhkəmə prosesləri. Adi fəaliyyət gedişində vaxtaşırı olaraq Şirkətə qarşı irəli sürülə biləcək iddialarla əlaqədar, Şirkətin rəhbərliyi öz təxminlərinə, eləcə də daxili və kənar peşəkarların məsləhətlərinə əsasən hesab edir ki, bu iddialarla bağlı heç bir əhəmiyyətli zərər baş verməyəcəkdir və müvafiq olaraq hazırkı maliyyə hesabatlarında zərərlərin ödənilməsi üçün hər hansı ehtiyat yaradılmamışdır.

Vergi qanunvericiliyi. Azərbaycanın vergi, valyuta və gömrük qanunvericiliyi müxtəlif şərtlərə və tez-tez baş verə bilən dəyişikliklərə məruz qalır. Şirkətin əməliyyatları və fəaliyyəti ilə bağlı vergi qanunvericiliyinə dair rəhbərliyin mövqeləri müvafiq vergi orqanları tərəfindən sual altına qoyula bilər.

19 Təəhhüdlər və Şərti Öhdəliklər (davamı)

Azərbaycan Respublikasında cərəyan edən son hadisələr göstərir ki, vergi orqanları qanunvericiliyi şərh edərkən və vergilərin məbləğini müəyyənləşdirərkən daha sərt mövqə nümayiş etdirə bilər və keçmişdə etiraz edilməyən əməliyyat və fəaliyyətlərə yenidən baxıla bilər. Bunun nəticəsində, Şirkətə qarşı böyük məbləğdə əlavə vergilər, cərimələr və faizlər hesablanıla bilər. Vergi orqanları tərəfindən vergi ödəyicisinin son üç təqvim ilindən çox olmayan fəaliyyəti yoxlanıla bilər. Müəyyən hallarda yoxlama daha artıq dövrləri əhatə edə bilər.

20 Maliyyə Alətlərinin Ədalətli Dəyəri

Ədalətli dəyər qiymətləndirmə tarixində bazar iştirakçıları arasında könüllü şəkildə əməliyyat həyata keçirilərkən aktiv satmaq üçün alınacaq və öhdəliyi ötürərkən ödəniləcək dəyərdir. Ədalətli dəyər ən yaxşı olaraq fəal bazarda alınıb satıla bilən qiymət ilə təsdiqlənir. Fəal bazar qiymətlər haqqında davamlı olaraq məlumat əldə etmək üçün aktiv və öhdəliklər üzrə əməliyyatların kifayət qədər tez müddətdə və həcmdə həyata keçirildiyi bazardır.

Maliyyə alətlərinin təxmin edilən ədalətli dəyəri Şirkət tərəfindən mövcud bazar məlumatlarından (əgər mövcud olarsa) və müvafiq qiymətləndirmə metodlarından istifadə etməklə müəyyən edilmişdir. Lakin, təxmin edilən ədalətli dəyərin müəyyən edilməsi üçün bazar məlumatlarını şərh edərkən peşəkar mülahizələr irəli sürmək tələb edilir. Azərbaycan Respublikasında inkişaf etməkdə olan bazar iqtisadiyyatına xas xüsusiyyətlər müşahidə olunmaqdadır, lakin iqtisadi şərtlər maliyyə bazarlarında aktivliyin həcmi məhdudlaşdırmaqda davam edir. Bazar qiymətləri köhnəlmiş ola bilər və ya aşağı qiymətlərlə satışın dəyərini əks etdirə bilər və bu səbəbdən maliyyə alətlərinin ədalətli dəyərini əks etdirməyə bilər. Maliyyə alətlərinin ədalətli dəyərini müəyyən edərkən Rəhbərlik bütün mövcud bazar məlumatlarından istifadə edir.

Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri. Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri təxminən onların cari ədalətli dəyərində bərabər olan amortizasiya edilmiş dəyərlə əks etdirilir.

Amortizasiya edilmiş dəyerdə qeydə alınan kreditlər və debitor borcları. Azərbaycanda faiz dərəcələrinin uzun müddət sabit olmasına görə dəyişən faizli maliyyə alətlərinin ədalətli dəyəri onların balans dəyərində bərabərdir. Sabit faiz dərəcəli maliyyə alətlərinin təxmin edilən ədalətli dəyəri analoji kredit riskinə və ödəmə müddətinə malik olan yeni alətlər üçün mövcud faiz dərəcələrini tətbiq etməklə diskont edilmiş gələcək pul vəsaitlərinin hərəkəti metoduna əsaslanır. İstifadə edilmiş diskont dərəcələri kontragentin valyuta, maliyyə alətinin ödəmə müddəti və kredit riskindən asılıdır. Bu dərəcələrin təhlili aşağıda göstərilir:

Amortizasiya edilmiş dəyerdə qeydə alınan öhdəliklər. Bazar qiymətləri mövcud olmayan sabit faiz dərəcəli və müəyyən edilmiş ödəmə müddətinə malik olan maliyyə alətlərinin ədalətli dəyəri analoji kredit riskinə və yerdə qalan ödəmə müddətinə malik yeni alətlər üçün faiz dərəcələrini tətbiq etməklə diskont edilmiş pul vəsaitlərinin hərəkətinə əsaslanır. Tələb edildikdə və ya əvvəlcədən bildiriş təqdim edilməklə ödənilən öhdəliklərin ("tələb edilənədek ödənilən öhdəliklər") ədalətli dəyəri, öhdəliklərin ödənilməsinin tələb edildiyi birinci gündən başlayaraq diskont edilmiş tələb edildikdə ödənilən məbləğ kimi hesablanır. Müddətli borc öhdəliklərinin balans dəyəri haqqında məlumat üçün 10-cu Qeydə baxın.

Buraxılmış istiqrazların ədalətli dəyəri kotirovka olunan qiymətlər əsasında müəyyən edilir. Müəyyən edilmiş ödəmə müddətlərinə malik olan sabit faizli maliyyə alətlərinin təxmin edilən ədalətli dəyəri analoji kredit risklərinə və yerdə qalan ödəmə müddətlərinə malik yeni alətlər üçün faiz dərəcələrini tətbiq etməklə diskont edilmiş pul vəsaitlərinin hərəkətinə əsasən hesablanır.

Ədalətli dəyərin qiymətləndirilməsi nəticələri aşağıda göstəriləndiyi kimi ədalətli dəyər iyerarxiyasının səviyyələrinə görə təhlil edilir: (i) 1-ci səviyyəyə oxşar aktiv və öhdəliklər üçün fəal bazarlarda kotirovka olunan qiymətlərlə qiymətləndirmələr (təshih edilməmiş) (ii) 2-ci səviyyəyə aktiv və ya öhdəlik üçün birbaşa (yeni, qiymətlər) və ya dolayısı ilə (yeni, qiymətlərdən yaranan) müşahidə edilə bilən ilkin əhəmiyyətli məlumatların istifadə edildiyi qiymətləndirmə üsulları vasitəsilə əldə edilən qiymətləndirmələr və (iii) 3-cü səviyyəyə müşahidə edilən bazar məlumatlarına əsaslanmayan qiymətləndirmələr (müşahidə edilməyən ilkin məlumatlar) daxildir. Maliyyə alətlərini ədalətli dəyərlə qiymətləndirmə iyerarxiyalarına bölmək üçün rəhbərlik peşəkar mülahizələr irəli sürür. Ədalətli dəyərlə qiymətləndirmə üçün əhəmiyyətli dərəcədə düzəlişlər tələb edən müşahidə edilə bilən məlumatlardan istifadə edildikdə, bu qiymətləndirmə 3-cü Səviyyəyə aid edilir. İstifadə edilən məlumatların əhəmiyyətliyi bütövlükdə ədalətli dəyərin qiymətləndirilməsi ilə ölçülür.

20 Maliyyə Alətlərinin Ədalətli Dəyəri (davamı)

Ədalətli dəyərle qiymətləndirilməyən, lakin ədalətli dəyəri açıqlanan aktiv və öhdəliklər

Ədalətli dəyər iyerarxiyasının səviyyələri üzrə ədalətli dəyərin təhlili və ədalətli dəyərle qiymətləndirilməyən aktivlərin balans dəyəri aşağıdakı cədvəldə göstərilir:

Azerbaycan manatı ilə	31 dekabr 2015				31 dekabr 2014			
	1-ci Səviyyə üzrə ədalətli dəyər	2-ci Səviyyə üzrə ədalətli dəyər	3-cü Səviyyə üzrə ədalətli dəyər	Balans dəyəri	1-ci Səviyyə üzrə ədalətli dəyər	2-ci Səviyyə üzrə ədalətli dəyər	3-cü Səviyyə üzrə ədalətli dəyər	Balans dəyəri
Maliyyə aktivləri								
- Müştərilərə verilmiş kreditlər və avanslar	-	7,984,644	-	7,984,644	-	313,423	-	313,423
- Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	286,177	-	-	286,177	223,711	-	-	223,711
Cəmi	286,177	7,984,644	-	8,270,821	223,711	313,423	-	537,134

Ədalətli dəyər iyerarxiyasının səviyyələri üzrə ədalətli dəyərin təhlili və ədalətli dəyərle qiymətləndirilməyən öhdəliklərin balans dəyəri aşağıdakı cədvəldə göstərilir:

Azerbaycan manatı ilə	31 dekabr 2015				31 dekabr 2014			
	1-ci Səviyyə üzrə ədalətli dəyər	2-ci Səviyyə üzrə ədalətli dəyər	3-cü Səviyyə üzrə ədalətli dəyər	Balans dəyəri	1-ci Səviyyə üzrə ədalətli dəyər	2-ci Səviyyə üzrə ədalətli dəyər	3-cü Səviyyə üzrə ədalətli dəyər	Balans dəyəri
Maliyyə öhdəlikləri								
- Müddətli borc öhdəlikləri	-	6,272,357	-	6,272,357	-	235,506	-	235,506
- Korporativ istiqrazlar	-	639,620	-	639,620	-	-	-	-
Cəmi	-	6,911,977	-	6,911,977	-	235,506	-	235,506

21 Maliyyə Alətlərinin Qiymətləndirmə Kateqoriyaları üzrə Təqdim Edilməsi

BMS 39, *Maliyyə Alətləri: Tanınması və Qiymətləndirilməsi* Standartına uyğun olaraq Şirkət maliyyə aktivlərini aşağıdakı kateqoriyalara təsnifləşdirir: (a) kreditlər və debitor borcları; (b) satıla bilən maliyyə aktivləri; (c) ödəniş tarixində saxlanılan maliyyə aktivləri və (d) mənfəət və ya zərər vasitəsilə ədalətli dəyərle əks etdirilən maliyyə aktivləri ("MZƏD"). "Mənfəət və ya zərər vasitəsilə ədalətli dəyərle əks etdirilən maliyyə aktivləri" kateqoriyası iki alt-kateqoriyaya bölünür: (i) ilkin tanınma zamanı bu kateqoriyaya aid edilmiş aktivlər və (ii) ticarət üçün maliyyə aktivləri.

Bütün maliyyə aktivləri "kreditlər və debitor borcları" kateqoriyasına təsnifləşdirilir.

Bütün maliyyə öhdəlikləri amortizasiya edilmiş dəyərle əks etdirilir.

22 Əlaqəli Tərəflərlə Əməliyyatlar

Tərəflər o zaman əlaqəli hesab olunur ki, onlar birbaşa və ya dolayı yolla bir və ya bir neçə qrupun nəzarəti altında olsun və ya onlardan biri digərinə nəzarət edə bilsin və yaxud maliyyə-təsərrüfat fəaliyyəti ilə bağlı qərar qəbul edərkən digər tərəfə əhəmiyyətli təsir göstərə bilsin. Əlaqəli tərəflər ilə hər hansı mümkün münasibətlər nəzərdən keçirilərkən, həmin münasibətlərin mahiyyətinin onların hüquqi formasından üstünlüyü prinsipi tətbiq olunur.

31 dekabr 2015-ci il tarixinə əlaqəli tərəflərlə əməliyyatlar üzrə qalıqlar aşağıdakı kimidir:

<i>Azərbaycan manatı ilə</i>	Əsas idarəedici heyət
Korporativ istiqrazlar	343,211

2015-ci il üzrə əlaqəli tərəflərlə əməliyyatlardan yaranan gəlir və xərclər aşağıda göstərilir:

<i>Azərbaycan manatı ilə</i>	Əsas idarəedici heyət
Faiz xərcləri	11,956
Əmək haqları	39,650

31 dekabr 2014-cü il tarixinə əlaqəli tərəflərlə əhəmiyyətli əməliyyatlar baş verməmişdir.

23 Hesabat Dövründən Sonra Baş Vermiş Hadisələr

2016-cı ilin mart ayında Şirkət hər birinin nominal dəyəri 1,000 ABŞ dolları olan 200,000 ABŞ dolları (311,880 AZN) dəyərində 200 ədəd təmin edilməmiş faizli istiqrazını satmışdır.